

Nemzetközi FinTech-körkép

2016. október 14.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítették:

Látta:

Jóváhagyta:

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	4
2. Bevezetés a FinTech cégek világába	6
2.1. Pénzforgalmi szolgáltatások	7
2.2. Közvetlen (P2P) hitelezés és biztosítás	7
2.3. Közösségi finanszírozás.....	7
2.4. Online vagyonekezelők.....	7
2.5. Blokklánc-technológia	8
2.6. Szabályozói háttér	9
3. Amerikai Egyesült Államok	10
3.1. Pénzforgalmi szolgáltatások	10
3.2. Közvetlen (peer-to-peer, P2P) hitelezés és biztosítás	10
3.3. Közösségi finanszírozás.....	11
3.4. Online vagyonekezelők.....	12
3.5. Blokklánc-technológiai szolgáltatók	12
3.5.1. Digital Asset Holdings.....	12
3.5.2. A Bank of America kisajátítja a blokklánc technológiát	13
3.5.3. A bankok blokklánc konzorciuma	13
3.6. Szabályozói háttér	13
3.6.1. Az amerikai FinTech-ek előtt álló szabályozói kihívások.....	13
3.6.2. Az Amerikai Bankfelügyelet állásfoglalása	14
4. Nagy-Britannia	15
4.1. Pénzforgalmi szolgáltatások	15
4.2. Közvetlen (P2P) hitelezés és biztosítás	16
4.3. Blokklánc-technológia	16
4.4. Szabályozói háttér	16
5. Franciaország	18
5.1. Határozott állami szerepvállalás.....	18
5.2. Az állami és privát szektor együttműködése	18
5.3. Francia FinTech vállalkozások,.....	19
6. Németország	21
6.1. Partner vagy vetélytárs.....	23
6.2. A legfontosabb szereplők	24
6.3. A szabályozói háttér	26
7. Olaszország	27
7.1. A bankrendszerbe vetett bizalom megrendülése és a FinTech térnyerése.....	27
7.2. Pénzforgalmi szolgáltatások	28
7.2.1. Sardex.net – online fizetőeszköz.....	28

7.2.2. Jusp - mobil POS helyettesítő.....	29
7.2.3. Wallet-e - mobil POS helyettesítő	29
7.3. Közvetlen hitelezés és biztosítás – social lending.....	29
7.3.1. Smartika	30
7.3.2. Prestiamoci	30
7.4. Közösségi finanszírozás.....	31
7.4.1. 105SmartUp és withyouwedo.....	31
7.4.2. Kapipal	31
7.4.3. Eppela	31
7.5. Online vagyonkezelés	31
7.5.1. MoneyFarm.....	32
7.5.2. Wolf of Trading	32
7.6. Blokklánc-technológia	32
7.7. Szabályozói háttér	33
8. Spanyolország	34
8.1. Pénzforgalmi szolgáltatások	34
8.1.1. Kantox	34
8.1.2. PayPro	34
8.2. Közvetlen hitelezés és biztosítás	34
8.3. Online vagyonkezelés	35
8.4. Blockchain technológia.....	35
8.5. Szabályozás, iparági együttműködés.....	36
9. Törökország.....	37
9.1. Pénzforgalmi szolgáltatások	37
9.2. Közösségi finanszírozás.....	38
9.3. Blokklánc-technológia	38
10. Latin-Amerika.....	39
10.1. A pénzügyi innovációk helyzete a régióban.....	39
10.2. A FinTech-cégek megjelenése Latin-Amerikában	40
10.3. Brazília FinTech-térképe	42
10.4. Kolumbia FinTech-térképe	44
10.5. Mexikó FinTech-térképe.....	45

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A FinTech vállalatok piacra lépését több tényező nehezíti az **Amerikai Egyesült Államokban**. Egyrészt, az amerikai nagybankok, felismerve a pénzügyi innovációkban rejlő lehetőségeket és kihívásokat, társulásokba tömörülve igyekeznek megakadályozni a FinTech vállalatok piacra lépését. Emellett, a válság után szigorodó pénzügyi szabályozás tovább nehezíti az innovatív FinTech startupok térnyerését. Az amerikai szabályozók számára komoly kihívást jelent a FinTech vállalatok kezelése: a túlzott szabályozás csökkenti a pénzintézetek innovációs képességét, annak hiánya viszont újabb válság kialakulásához vezethet.

A FinTech globális központja jelenleg **Nagy-Britannia** fővárosa, London. 2015-ben 5,5 milliárd font bevétel keletkezett ebben a szektorban, és 524 millió font értékben történtek új befektetések, amellyel a szigetország megelőzi Kaliforniát és New Yorkot is. A szektorba érkező új befektetések 90 %-a ráadásul az úgynevezett „disruptor” vállalatokhoz érkezett, amelyek a már meglévő pénzügyi szolgáltatókkal szállnak versenybe, vagyis olyan termékeket, szolgáltatásokat fejlesztenek, melyek alternatívái lehetnek a jelenlegieknek. Nagy-Britanniában számos, néhány év alatt piacvezetővé vált FinTech vállalat működik. A kedvező gazdasági környezet egyelőre támogatja a FinTech vállalatok fejlődését, a szabályozó hatóság (Financial Conduct Authority) ugyanakkor szigorításra készül.

A **francia** kormányzat kiemelt céljai között szerepel a technológiai innovációk támogatása, így központilag támogatják a FinTech vállalatokat is. A FranceTech projekt keretében a francia állam nemzetközi szinten képviseli az innovatív digitális vállalatokat, konferenciákat és üzleti találkozókat szervez számukra, és segíti a nemzetközi vásárokon való részvételüket. Az állami támogatás mellett, 36 francia FinTech startup 2015 júniusában megalapította a France FinTech kezdeményezést azzal a céllal, hogy összegyűjtse az összes, pénzügyi innováció területén tevékenykedő startup vállalkozást. Szabályozás tekintetében Franciaország némileg le van maradva, az ugyanis még kérdéses, hogy hogyan tudják adaptálni az eredetileg a klasszikus bankrendszerre kialakított szabályrendszert a FinTech vállalatokra.

Németországban mintegy 250 FinTech cég működik jelenleg, a piac pedig rendkívül dinamikusan bővül, nagysága egyes becslések szerint 2,4 milliárd euro. 2015-ben 524 millió euro tőke áramlott a szektorba, amely Nagy-Britannia után a 4. legnagyobb összeg. A cégek meglehetősen „későn ébredtek”, 70 %-ukat 2013 óta alapították. Több FinTech „hub” is kialakult az országban, ezért a piac földrajzi konszolidációja várható. A cégek mintegy 30-40 %-a jelenleg Berlinben van, de jelentős Frankfurt és München szerepe is; a három város közül Frankfurt adottságai a legalkalmasabbak arra, hogy idővel FinTech központtá váljon. A legtöbb FinTech hitelezéssel, bankolási szolgáltatásokkal és közösségi finanszírozással foglalkozik (24 %), de magas az aránya az e-piactereknek és közvetítőknek (20 %) és a fizetési rendszerekkel foglalkozó cégeknek is (18 %). A szabályozás tekintetében elmondható, hogy a pénzügyi felügyelet szerepét betöltő BaFin és a Bundesbank nemrég kezdett foglalkozni a FinTech cégek szabályozásának kérdésével, amire egy külön munkacsoportot is létrehozta.

Az **olasz** bankrendszer botrányoktól megtépázott reputációja mellett a FinTech szektor fejlettsége is elmaradást mutat a nyugati piacokhoz képest. 2014-ben mindössze 7,15 millió eurónyi befektetés áramlott a pénzügyi technológiával foglalkozó startupokhoz, ugyanakkor 2015 áttörést hozott, ebben az évben ugyanis a befektetések mértéke megnégyszereződött, elérve így a 33,6 millió eurót. Olaszországban sem az intézményrendszer, sem a szabályozói háttér nem tart megfelelően lépést az újonnan kialakult igényekkel, így féltő, hogy a kialakuló piaci rés betöltésére nemzetközi befektetők vállalkoznak majd.

Spanyolország pénzügyi piacának 80 %-át még mindig a hagyományos banki szolgáltatások teszik ki, FinTech szempontból azonban kedvező tendenciák figyelhetők meg. 2013 óta megháromszorozódtak a szektor beruházásai, miközben a lakosság 70 %-a használ valamilyen FinTech szolgáltatást, amelyek minőségével a felmérések alapján összességében elégedettek. Ezzel párhuzamosan romlik a hagyományos banki szolgáltatások megítélése.

Törökországban a pénzügyi szektor hagyományos szolgáltatásai és az innovatív technológiai megoldások együttesen fejlődnek. A FinTech szektor ütemesen bővül, a befektetések volumene évente 19 %-kal növekszik, amelynek köszönhetően a piac értéke becslések alapján 2016-ban már eléri majd a 19,6 millió dollárt.

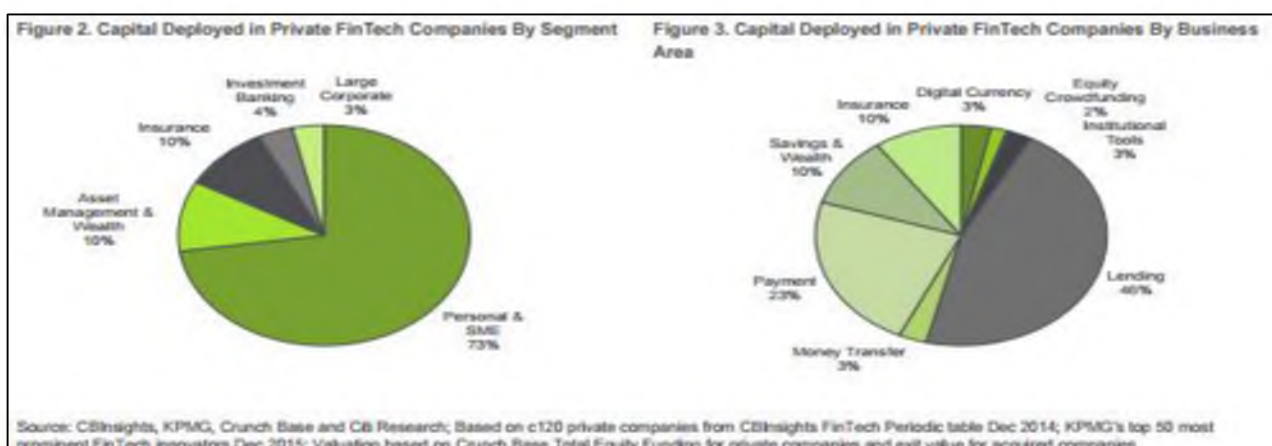
A **latin-amerikai** FinTech világ a szakértők szerint igen ígéretes képet mutat, de a régió innovációs, technológiai és vállalkozói képessége relatíve elmaradottabb, és sokszor az adathozzáférési lehetőségek és a szabályozási környezet is hátráltatják az innovátorokat. Helyzetüket nehezíti az is, hogy a pénzügyi szolgáltatások piacát jelenleg öt nagybank uralja. Ennek ellenére társadalmilag egyre inkább úgy tekintenek a pénzügyi innovációkra épülő startupokra, mint a társadalmi és gazdasági fejlődés egyik legfontosabb előmozdítójára Latin-Amerikában.

2. BEVEZETÉS A FINTECH CÉGEK VILÁGÁBA

A XXI. század digitális pénzügyi technológiáira épülő startupok, azaz FinTech (Financial Technology) cégek a pénzügyi szolgáltatások egyik legfrissebb és leginnovatívabb szegmensét jelentik. A FinTech vállalkozások ma már egy külön területet képeznek a pénzügyi szektoron belül, s céljuk a hagyományos fizetési rendszerek hatékonyabbá tétele különböző szoftverek, technológiák fejlesztésén, illetve új szolgáltatások biztosításán keresztül.¹ A FinTech két alaptípusa az „enabler” és a „disruptor” vállalkozás. Az „enabler”-ek a jelenlegi pénzügyi rendszer résztvevőit támogatják annak érdekében, hogy a FinTech cégek által támasztott kihívásoknak meg tudjanak felelni, míg a „disruptor”-ok a hagyományos pénzügyi intézmények (bankok, biztosítók, vagyongazdálkodók, stb.) versenytársainak tekinthetők.²

A Citigroup FinTech-ekről szóló előrejelzése szerint a „disruptor”-ok piaci térnyerésének hatására a **bankok bevételeik 17 %-át fogják elveszteni 2023-ra**, 10 éven belül pedig a **banki alkalmazottak közel harmada veszítheti el állását**. A pénzügyi intézmények felgyorsult digitalizációját jelzi a pénzintézetek által alkalmazott **munkaerő összetételének változása**, illetve a nagybankok technológiai fejlesztésekre fordított kiadásainak növekvő mértéke. A Goldman Sachs 37 ezer dolgozója közül 9 000 mérnök végzettségű, és további 3 000 technológiai stratégia, vagyis elmondható, hogy minden harmadik alkalmazott munkája szorosan az informatikához köthető. 2015-ben a Goldman Sachs bevételeinek 7-9 %-át, a Bank of America a 4 %-át, a J.P. Morgan pedig a 3 %-át fordította technológiai fejlesztésekre.³ **Míg 2010-ben csupán 1,8 milliárd dollárnyi, addig 2015-ben már 19 milliárd dollárnyi magánbefektetés érkezett a FinTech cégekhez**. A tőke 73 %-a a lakossági és kkv-szektorra kiszolgáló cégekbe, 10-10 %-a a vagyongazdálkodó és biztosítási cégekbe, 4 %-a a befektetési banki, 3 %-a pedig a nagyvállalati ügyfelekkel foglalkozó vállalatokba áramlott.⁴

1. ábra: A FinTech vállalatokba fektetett tőke megoszlása

forrás: A Citigroup 2016 márciusban publikált *Digital Disruption c. elemzése*⁵

1 <http://www.investopedia.com/terms/f/FinTech.asp>

2 http://www.portfolio.hu/vallalatok/it/mindent_atrendezo_techologiai_forradalom_sopor_vegig_a_bankokon.230011.html

3 <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/f436ae7a-9d3b-11e5-8ce1-f6219b685d74.html?siteedition=intl#axzz46pVZFWhc>

4 <https://ir.citi.com/SEBhgbdvxe95HWZMmFbjGiU%2FydQ9kbvEbHlruHR%2Fle%2F2Wza4cRvOQUNX8GBWVsV>

5 Citigroup: Digital Disruption, 2016. március

2.1. Pénzforgalmi szolgáltatások

A pénzforgalmi szolgáltatások ágazata meghatározó átalakuláson megy keresztül. A pénzügyi innovációk lehetővé teszik a korábban a bankrendszerhez kötött fizetési szolgáltatások külön kezelését, ráadásul a nem banki vállalatok által biztosított szolgáltatások jelentősen olcsóbbak a bankok által kínált megoldásoknál. A 2008-as pénzügyi válság után szigorodó szabályozói környezet lekötötte a bankok K+F forrásait, ami miatt a robusztus pénzügyintézetek innovációs képessége jelentősen romlott nem banki versenytársaikhoz képest.⁶ A legnagyobb technológiai vállalatok – mint például az Apple, a Google, a Samsung vagy az LG – is megjelentek a piacon, amelyek közül az Apple rendelkezik a legsikeresebb mobilfizetési applikációval.⁷ A fizetési szolgáltatók úttörői között érdemes megemlíteni a **Transferwise**, illetve **Revolut** nevű cégeket.

2.2. Közvetlen (P2P) hitelezés és biztosítás

A pénzügyi innovációk különösen radikális változást hozhatnak a kkv-szektorban a rendhagyó **ellátási lánc finanszírozási formák (Supply Chain Financing, SCF)** és a **közvetlen hitelezés és biztosítás (Peer to Peer, P2P)** növekvő népszerűségének köszönhetően.⁸ A P2P finanszírozási forma lehetővé teszi a gazdasági szereplők (magánszemélyek, vállalatok) számára, hogy közvetítő pénzügyintézet nélkül, közvetlenül hitelezzenek vagy vegyenek fel hitelt. A folyamat **előnye, hogy a közvetítő kizárásával jelentősen csökkennek a hitelezési/hitelfelvételi költségek, hátránya azonban, hogy időigényes a két fél közötti kapcsolat megteremtése, illetve a hitelkockázatot teljes mértékben a hitelező viseli.**⁹

A P2P elven működő biztosítók olyan közösségi alapon szerveződő társulások, amelyekben a tagok saját befizetésükből létrehozott alapból fedezik felmerülő költségeiket, megosztva egymással a biztosítások kockázatait. A **Friendsurance** egy olyan P2P biztosító, amely tagjait pénzvisszatérítés formájában bónusszal jutalmazza abban az esetben, ha a tag egész évben követelésmentes maradt.¹⁰

2.3. Közösségi finanszírozás

A tömegfinanszírozás (crowdfunding) során **egy-egy üzleti vállalkozást széles befektetői kör finanszíroz, egyenként kismértékű tőke-hozzájárulással.** A crowdfunding a közösségi médiának köszönhetően könnyen elérhetővé vált hálózatokat hasznosítva éri el a befektetőket, amely meghaladja a tulajdonosok, rokonok, barátok, kollégák körét. A crowdfunding bölcsőjének számító Egyesült Államokban szabályozás alá esik a befektetők személye és a finanszírozandó projekthez való hozzájárulás maximális mértéke is, a kisbefektetők védelme érdekében.¹¹ A legsikeresebb tömegfinanszírozó oldal az amerikai **kickstarter.com**.

2.4. Online vagyongazdálkodók

A bankok tevékenységi körébe tartozó, közel 400 éves múltra visszatekintő vagyongazdálkodói iparágat az online vagyongazdálkodók térnyerése veszélyezteti. Az online szolgáltatások iránti igény és a tanácsadói díjak növekedése lehetőséget teremtett az online vagyongazdálkodással foglalkozó startupok

---

6 https://www.bnymellon.com/_global-assets/pdf/our-thinking/innovation-in-payments-the-future-is-FinTech.pdf

7 https://www.bnymellon.com/_global-assets/pdf/our-thinking/innovation-in-payments-the-future-is-FinTech.pdf

8 https://www.bnymellon.com/_global-assets/pdf/our-thinking/innovation-in-payments-the-future-is-FinTech.pdf

9 <http://www.investopedia.com/terms/p/peer-to-peer-lending.asp>

10 <http://www.friendsurance.com/>

11 <http://www.investopedia.com/terms/c/crowdfunding.asp>

térnyérésére. A privátbankárok saját bevallása szerint az online megoldásokat kínáló szolgáltatók egyre több ügyfelüket orozzák el. Ezek az internetes portálok különböző kérdőívek kitöltésének segítségével mérik fel a felhasználók kockázatvállalási hajlandóságát, illetve a befektetési időtávot, majd ennek megfelelő portfóliót állítanak össze az ügyfelek számára. Mivel az online vagyonkezelés során nincs szükség személyi tanácsadóra, a szolgáltatók jelentősen alacsonyabb költségekkel dolgoznak a hagyományos privátbankároknál. A legnépszerűbb online vagyonkezelők közé tartozik a **Betterment** és a **Wealthfront**.¹²

2.5. Blokklánc-technológia

Az úgynevezett **blockchain** tulajdonképpen a válság után népszerűvé vált **Bitcoin** digitális fizetőeszköz technológiai alapjait testesíti meg. A blokklánc technológia különlegessége a **nyílt forráskód**, amely lehetővé teszi a tranzakciók elszámolását a résztvevő felek között közvetítő, illetve elszámoló házak részvétele nélkül. A tranzakciókat jelenleg bonyolító **harmadik felek kizárásával** az elszámolási idő T+3 napról közel valós időre lenne csökkenthető, arról nem is beszélve, hogy ez jelentős költségcsökkenéssel is járna.¹³

A vezető bankok közül a **Goldman Sachs** és a **Bank of America** számítanak a legaktívabbaknak a blockchain-kutatás területén. A pénzintézetek szabadalmakat nyújtottak be saját digitális valutáik védelme érdekében.¹⁴ Az Autonomous Research nevű kutatóintézet felmérése szerint a blockchain technológia alkalmazása közel **30 %-kal csökkentené a bankok elszámolási költségeit a back-office területek szerepének és alkalmazottai számának minimalizálása által**.¹⁵

2. ábra: A blockchain technológia hasznosításának költségcsökkentő hatása

forrás: <https://autonomous.app.box.com/s/r880n1whjrqua9ljq9l4b7wd6zqmt67>

12 <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/89e0a09c-4fc3-11e4-908e-00144feab7de.html>

13 <https://ir.citi.com/SEBhgbdvxes95HWZMmFbjGiU%2FydQ9kbvEbHlruHR%2Fle%2F2Wza4cRvOQUNX8GBWVsV>

14 <http://www.ft.com/intl/cms/s/2/b0d8f614-997c-11e5-9228-87e603d47bdc.html#axzz46w4OlfmH>

15 <http://www.businessinsider.com/what-is-blockchain-2016-3>

2.6. Szabályozói háttér

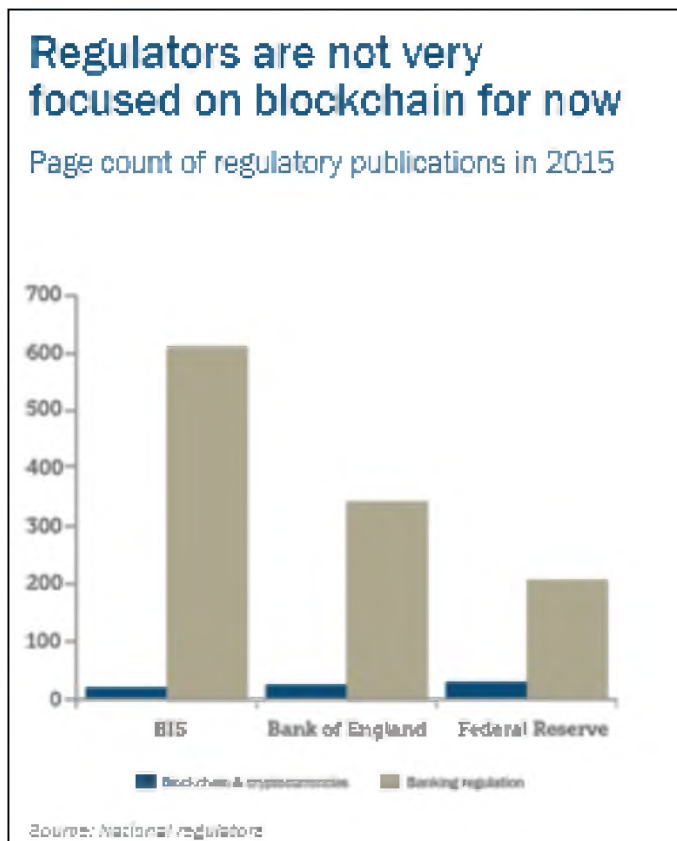
A pénzügyi szabályozás kapcsán számos igény és kihívás merül fel egyidejűleg. A politikai nyomás célja a gazdaság ciklikusságának mérséklése, illetve az EU-központú szabályozásnak (pl. MiFID II)¹⁶ történő megfelelés. Emellett, az egyéni vállalatok több joghatóság illetékességi körébe tarthatnak, amely bonyolítja a felügyeletet, végül pedig az intézményektől elvárt, széleskörű adatszolgáltatás következtében feldolgozandó adatmennyiség is újabb kihívást jelent a szabályozók számára.

A helyzet egyszerre jelent lehetőséget és kihívást a pénzügyi szabályozás számára. A szabályozás eredményességének és átláthatóságának megőrzése és a szabályozás FinTech vállalatokra történő kiterjesztése nem könnyű feladat, azonban az általuk biztosított technológia lehetőséget teremthet a felügyelet számára a nagyméretű adathalmaz feldolgozásának hatékonyabbá tételében. Az Ernst&Young (EY) tanácsadó cég által készített tanulmány szerint kölcsönösen előnyös lenne, ha a szabályozók együttműködnének a FinTech közösséggel. Az elemzés felhívja a figyelmet arra, hogy a túlzó mértékű szabályozás gátat vet a pénzügyi innovációk fejlődésének. Az EY javaslata szerint a pénzügyi felügyeletnek **irányelv-**

alapú szabályozást kellene folytatniuk a pénzügyi szektort érintő innovációkban rejlő potenciál maximális kihasználása, illetve a felügyeleti módszerek rugalmasságának növelése érdekében.¹⁷

Összefoglalva, a FinTech vállalatok innovatív szolgáltatásaira **még nem létezik kiforrott, egységes szabályozás**, és a szabályozók túlnyomó többsége nincs tisztában a blockchain¹⁸ alapú megoldásokban rejlő lehetőségekkel. A **Bank of England**, a **Bank of Canada** és az **ausztrál szabályozók** elsőként nyitottak az új technológiák irányába, azonban átfogó szabályozási rendszert egyelőre egyik országban sem találunk.¹⁹

3. ábra: A 2015-ben publikált, blockchain-re vonatkozó szabályok mennyisége oldalszámban kifejezve

forrás:

<https://autonomous.app.box.com/s/r880n1whjrqua9ljq9l4b7wd6zqmt67>

16 <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/77d46b66-87aa-11e5-90de-f44762bf9896.html#axzz47Egt09ji>

17 https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3DXIPzFEbTcj:https://www.gfsi.e-y.com/download.php%3Ffile%3D./media_files/document/journal/7%2520EY_GSFI_Journal_V3-13_Financial_Regulation_final.pdf+%&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=hu

18 <https://autonomous.app.box.com/s/r880n1whjrqua9ljq9l4b7wd6zqmt67>

19 http://www.portfolio.hu/vallalatok/it/totalisan_felresiklik_a_bitcoin_ha_ez_tenyleg_bejon.230555.html

3. AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

3.1. Pénzforgalmi szolgáltatások

Az amerikai pénzforgalmi szolgáltatásokat biztosító FinTech vállalatok közül a két legjelentősebb a **Stripe** és a **Venomo**. A Stripe egy olyan San Franciscó-i központtal rendelkező FinTech startup, amely vállalati ügyfelek számára biztosít széleskörű online fizetési megoldásokat. Az e-kereskedelemben tevékenykedő cég referenciája figyelemre méltó: a Stripe olyan óriásvállalatokkal áll szerződésben, mint az Apple, a Facebook vagy a Twitter. A Venomo alkalmazása pedig a felhasználók okostelefonjában szereplő névjegyeket párosítja össze számlaszámukkal, lehetővé téve a személyek közötti ingyenes és közvetlen átutalást. Az alkalmazás egyelőre csak a fogyasztók között működik, a Venomo célja ugyanakkor a kereskedők bevonása is, akik bizonyos díjért cserébe használhatnák a cég által biztosított fizetési szolgáltatásokat.²⁰

3.2. Közvetlen (peer-to-peer, P2P) hitelezés és biztosítás

A szolgáltatás igénybevevőit – legyen szó akár hitelezésről, akár biztosításról - a befektetőkkel közvetlenül összekapcsoló, P2P platformok koncepciója a kaliforniai San Franciscóban jelent meg először az amerikai piacon, ahol 2006 februárjában megalapították az Amerikai Egyesült Államok első, közvetlen hitelezéssel foglalkozó cégét, a Prosper Marketplace-t, amelyet rövidesen a Lending Club követett.²¹

A **Prosper Marketplace**²² mára már 250 ezer tagot számlál és több mint 5 milliárd dollár összegű kihelyezett hitelállománnyal rendelkezik.²³ Termékeit széles skálán kínálja, a lakáscélú kölcsönöktől kezdve a rövid futamidejű, áthidaló kölcsönökön és kisvállalat-finanszírozásokon át egészen az olyan speciális élethelyzetek finanszírozásáig, mint amilyen az eljegyzési gyűrű megvásárlása, a gyermekvárás vagy az örökbefogadás, de rendelkezik zöldhitelek- és katonai kölcsön konstrukcióval²⁴ is. A hitelek 2 000 dollártól 35 000 dollárig terjednek, háromtól öt évig tartó futamidővel. A platform minimum 25 dolláros befektetéseket fogad, amelyek után versenyképes hozamot kínál, akár havonta történő kifizetéssel.²⁵

A P2P hitelezés területén mára világviszonylatban a **Lending Club** vált piacvezetővé, megelőzve úttörő riválisát.²⁶ A cég 2015 közepéig 11 milliárd dollárnyi hitelt helyezett ki. A hitelek a személyi kölcsönöktől (jellemzően hitelkiváltás, hitelkártya finanszírozás, lakásfelújítás) a vállalkozásfinanszírozáson és befektetési hiteleken át, egészen az egészséghitelezésig (jellemzően „szabadon választható” ellátásokra, mint a fogászati kezelés, mesterséges megtermékenyítés, hajbeültetés vagy az elhízás kezelése) terjedhetnek, de van kifejezetten oktatási vagy korrepetálási célú finanszírozásuk is. Személyi hiteleik minimális összege 1 000 dollár, maximális összege pedig 35 000 dollár lehet; míg vállalkozások esetében a minimum 15 000 dollár, a maximum pedig 300 000 dollár. A Lending Club a P2P finanszírozók közül elsőként vonult tőzsdére. IPO-ja 2014

---

20 <http://raconteur.net/technology/25-FinTech-companies-set-for-stardom>

21 <http://techcrunch.com/2012/05/29/peer-to-peer-lending-crosses-1-billion-in-loans-issued/>

22 <https://www.prosper.com/landing>

23 <http://FinTechinnovators.com/company/499>

24 <https://www.prosper.com/loans/loan-types/military-loans>

25 <http://FinTechinnovators.com/company/499>

26 <http://www.forbes.com/sites/chrisbarth/2012/06/06/looking-for-10-yields-go-online-for-peer-to-peer-lending/#3bc6d1eb2f4d>

decemberében kezdődött a New Yorki Értéktőzsdén (NYSE). A társaság mára 5,14 milliárd dolláros piaci kapitalizációval bír.²⁷

Az Egyesült Államok megszámlálhatatlan P2P platformja közül kiemelést érdemel még az **Oscar**, amelynek egyrészt nem a Szilícium-völgyben, hanem New Yorkban van a székhelye, másrészt nem hitelezéssel, hanem biztosítási tevékenységgel foglalkozik. Alapítói a technológia nyújtotta lehetőségek mellett az amerikai egészségbiztosítási rendszer hibáit kihasználva igyekeznek progresszív módon újragondolni az egészségbiztosítási termékek piacát, az ellátások szervezésétől az igények kezelésén és a költségek minimalizálásán át az átláthatóság biztosításáig kiterjedően.²⁸

Az amerikai piac számtalan P2P platformja közül a fent kiemeltek mellett az Upstart, a Funding Circle, a CircleBack Lending, a Peerform és a Sofi a legígéretesebbek.

3.3. Közösségi finanszírozás

2016 legsikeresebb közösségi finanszírozási platformjai a Kickstarter, az Experiment, a FundAnything, a FunderHunt, az Indiegogo, a Patreon, a PledgeMusic, a Pozible, a RocketHub és a Tilt.

A világ talán legismertebb közösségi finanszírozó oldala, a **Kickstarter**²⁹ azoknak a kreatív felhasználóknak kínál lehetőséget, akik aktuális projektjük megvalósításáról már konkrét elképzelésekkel rendelkeznek, és készek megosztani eredményeiket.³⁰ Míg a többi hasonló oldal – az Indiegogo vagy a RocketHub – a világ bármely pontján megvalósuló projekteket támogat, addig a Kickstarter kizárólag az Amerikai Egyesült Államok, Kanada és az Egyesült Királyság felé nyitott. A platform „mindent vagy semmit” alapú modellt kínál, azaz bizonyos kitűzött vagyongyűjtési célt el kell érni ahhoz, hogy a forráshoz hozzájusson a felhasználó (5 %-os finanszírozási díj felszámolása mellett). Eddigi működése alatt az oldal majdnem 2,4 milliárd dollárt gyűjtött 10,7 millió támogatótól (akiknek majdnem harmada visszatérő szponzor), összesen csaknem 105 ezer sikeres projekt számára.³¹

Az **Experiment**³² (vagy korábbi nevén Microryza) 2012-ben kezdte meg működését azzal a célkitűzéssel, hogy betöltse a piaci rést a kifejezetten tudományos alapú kutatási projektek finanszírozásának területén. Felhasználói a biológia, a fizika, a számítástechnika vagy akár a társadalomtudományok területén megvalósítani tervezett projektjeikhez gyűjthetnek pénzt. A Kickstarterrel ellentétben azonban itt semmilyen kézzelfogható eredményt nem kell felmutatni ahhoz, hogy a projekt megkezdhesse a befektetők toborzását. Ez a platform is „mindent vagy semmit” alapú modellt kínál, azaz bizonyos kitűzött vagyongyűjtési célt el kell érni, és az oldal csak ebben az esetben számítja fel 8 %-os díját. Az oldal már több mint 6 milliárd dollárt gyűjtött össze 26 ezer szponzortól, az összeg 1 130 projekt elindulását segítette elő.³³

---

27 <http://www.investopedia.com/articles/investing/092315/7-best-peertopeer-lending-websites.asp>

28 <http://FinTechinnovators.com/company/479>

29 <https://www.kickstarter.com>

30 <http://crowdfunding-sites-review.toptenreviews.com/kickstarter-review.html>

31 <https://www.kickstarter.com/help/stats>

32 <https://experiment.com>

33 <https://experiment.com/stats>

3.4. Online vagyonkezelők

Az amerikai piac két legjelentősebb szolgáltatója a Betterment és a Wealthfront. Mindkét „robottanácsadó” oldal ugyanazon az elven működik: összeállítanak egy személyre szabott, személyes kockázatvállalási hajlandóságon alapuló portfóliót, amely nem egyedi részvényekből és kötvényekből áll, hanem tőzsdén kereskedett alapok (ETF-ek) egyvelegéből, amelyet egy modern portfólióelméleten (MPT) alapuló algoritmus allokál.

A két platform közötti legjelentősebb különbség egyrészt az, hogy a Wealthfront nem kínál amerikai kötvényeket, másrészt viszont lehetőséget ad ingatlanalapokba és természeti erőforrásokba történő befektetésre.³⁴

A **Betterment**³⁵ online befektetési tanácsadó céget 2008-ban alapította Jon Stein, egykori Harvard-hallgató New Yorkban. A platform online befektetési tanácsadási és vagyonkezelési szolgáltatások teljes körét kínálja felhasználóinak, akik a regisztrációt és néhány alapadat megadását követően maguk választhatják ki és állíthatják be megtakarítási céljaikat és az időkeretet, amelyen belül ezt el kívánják érni. Ezt követően egy algoritmus személyre szabott és diverzifikált portfóliót alakít ki számukra (6 különböző ETF – tőzsdén kereskedett alap – kombinációjával), az adóoptimalizálás szempontjainak egyidejű szem előtt tartása mellett. A felhasználó számára egy online elérhető virtuális irányítópult jelzi, hogy hol tart kitérített befektetési célja megvalósításában, a pult tesz javaslatot a cél elérésének optimalizálására, és jelzi, hogy mely faktorokra kell figyelemmel lenni a megvalósítás során.³⁶

A Bettermentnek napjainkig összesen több mint 200 millió dollárnyi alapot sikerült összegyűjtenie kockázati tőkebefektetőktől, amelyből közel 100 millió dollár 2015 végén, illetve 2016 elején érkezett a cégbe, a 2015 februárjában még csak 450 millió dollárra becsült cégértéket 700 millió dollárra növelve.³⁷ A cég napjainkban közel 4 milliárd dollár értékű eszközállományt kezel, amely 2014 végén még csak ennek mindössze negyede volt.³⁸

A Betterment San Franciscói riválisa a **Wealthfront**³⁹ 2011-ben került megalapításra, ugyancsak azzal a célkitűzéssel, hogy adóoptimalizált, alacsony költségű és problémamentes módon kínáljon befektetési lehetőségeket felhasználóinak.⁴⁰ A cég mára közel 130 millió dollár finanszírozást gyűjtött kockázati tőkebefektetőktől és több mint 2 milliárd dollár értékű eszközt kezel.⁴¹

3.5. Blokklánc-technológiai szolgáltatók

3.5.1. Digital Asset Holdings

A DAH egy olyan New York-i központú, blokklánc technológiával foglalkozó „enabler” vállalat, amely elszámolási szolgáltatásokat kínál a pénzügyi szektor számára. A DAH által gyártott szoftverek feltérképezik a bankok üzleti modelljeit annak érdekében, hogy megállapítsák a kriptográfiai aláírások rendszerén alapuló blokklánc technológiák alkalmazhatóságát. A Digital Asset célja, hogy az összes érintett felet összekapcsolva olyan közös adatbázist hozzon létre, amely lehetővé teszi a

---

34 <https://investorjunkie.com/36355/betterment-vs-wealthfront/>

35 <https://www.betterment.com>

36 <http://www.modestmoney.com/betterment-review-a-must-read-before-you-invest/7367>

37 <https://www.crunchbase.com/organization/betterment#/entity>

38 http://www.nytimes.com/2016/03/30/business/dealbook/robo-adviser-betterment-gets-100-million-in-venture-capital.html?_r=0

39 <https://www.wealthfront.com>

40 <http://FinTechinnovators.com/company/480>

41 <https://www.crunchbase.com/organization/wealthfront#/entity>

valós idejű tranzakciókat. A vállalat számos piaci szegmens számára kínál szolgáltatásokat: hitelpiaci, értékpapír piaci és deviza piaci szereplők is szerepelnek a DAH ügyfélkörében. A DAH stratégiai együttműködést kötött az Accenture-rel, a Broadbridge-dzsel és a PwC-vel is. A vállalatot 2014-ben alapították New Yorkban, további irodákkal rendelkeznek többek között San Franciscóban, Tel Avivban, Londonban és **Budapesten** is.⁴² 2016-ban többek között a Goldman Sachs, az IBM és a J.P. Morgan együttesen 60 milliárd dollárt fektetett a DAH-ba.⁴³

3.5.2. A Bank of America kisajátítja a blokklánc technológiát

A Bank of America (BoA) blokklánc alapú szabadalmak benyújtásával igyekszik az elsők között alkalmazni a forradalmi technológiát. Több jelentős pénzügyintézet – például a Bank of England – is nyilvánosságra hozott különböző elemzéseket a FinTech megoldások banki alkalmazhatóságáról, azonban a BoA egy lépéssel előttük jár. A bank 15 blokklánc alapú szabadalmat nyújtott be és további 20, szabadalom előtt álló technológia véglegesítésén fáradozik.⁴⁴

3.5.3. A bankok blokklánc konzorciuma

Az **R3** egy blokklánccal foglalkozó, New York-i központú FinTech vállalat, amely egy 42 pénzügyintézetből álló, blokklánc kutatással foglalkozó **konzorciumot** vezet. A társulás 2015. szeptember 15-én jött létre olyan nagybankok közreműködésének köszönhetően, mint a Barclays, a BBVA, a Commonwealth Bank of Australia, a Goldman Sachs, a JP Morgan, a Royal Bank of Scotland, a State Street és a UBS.⁴⁵

2016 áprilisában a Microsoft is csatlakozott a konzorciumhoz azzal a céllal, hogy a társulásban résztvevő bankokat támogassa a blokklánc révén elérhetővé vált, elosztott főkönyvi technológiák létrehozásában. A Microsoft biztosítaná a blokklánc szolgáltatásszerű elérését a pénzügyintézetek számára, amely hasonlóképpen működne a Google felhő szolgáltatásához.⁴⁶

3.6. Szabályozói háttér

3.6.1. Az amerikai FinTech-ek előtt álló szabályozói kihívások⁴⁷

A Silicon Valley Bank felmérése alapján az amerikai FinTech startupok számára jelenleg a szabályozói környezetnek való megfelelés jelenti a legnagyobb kihívást. A közvélemény-kutatás négy általános problémát azonosított:

- 1) Az USA-ban számos felügyeleti szerv tevékenykedik, azonban ezek szabályozói hatásköre sokszor nem egyértelmű a FinTech-ek számára.
- 2) Az egyes felügyeleti szervek szabályait, előírásait is nehezen értelmezik a pénzügyi szektor fiatal vállalkozásai.
- 3) A hatályos szabályok többsége az elektronikus kereskedelem, az internet és az okostelefonok megjelenése előtt született.
- 4) A startupok nem rendelkeznek a szükséges erőforrásokkal ahhoz, hogy megfeleljenek a nagybankok által könnyebben teljesíthető compliance követelményeknek.

---

42 <http://www.bloomberg.com/research/stocks/private/snapshot.asp?privcapId=302003495>

43 <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-02-02/goldman-sachs-and-ibm-join-investment-in-digital-asset-holdings>

44 <http://www.cnbc.com/2016/01/28/bank-of-america-is-going-big-on-blockchain-plans-to-file-20-patents.html>

45 <http://www.cnbc.com/2015/11/19/reuters-america-r3-blockchain-group-adds-5-banks-brings-in-technology-heavyweights.html>

46 <http://www.forbes.com/sites/laurashin/2016/04/05/microsoft-partners-with-blockchain-consortium-r3/#68b339ae158c>

47 <http://blogs.wsj.com/riskandcompliance/2015/11/24/where-fin-tech-is-struggling-with-regulation/>

3.6.2. Az Amerikai Bankfelügyelet állásfoglalása⁴⁸

Az Amerikai Bankfelügyelet (Office of the Comptroller of the Currency, OCC) kiemelt figyelmet fordít az olyan innovatív pénzügyi megoldások vizsgálatára, mint például a blokklánc, illetve azokra a FinTechekre, amelyek a hagyományos pénzügyi rendszer megreformálásában vállalhatnak jelentős szerepet az elkövetkezendő években. Az OCC vezetője, Thomas Curry márciusi nyilatkozata szerint a bankfelügyelet egy olyan szabályrendszer kialakításán dolgozik, amelynek hatálya alá tartozna a digitális fizetőeszközök használata, az online hitelezés és a mobil fizetési rendszerek működése is.

„Egy olyan keretrendszer felállításán dolgozunk, amely segít megértenünk a pénzügyi innovációk potenciális hatásait. A szabályok kialakítása során létfontosságú a fogyasztók és a pénzügyi rendszer stabilitásának védelme.”- mondta Curry márciusban a Harvardon tartott beszédében.

A Szilícium-völgyi FinTechek térnyerése komoly kihívás elé állítja az amerikai bankfelügyeletet. Az új szereplők megjelenése olyan szabályok bevezetését igényli, amelyek az innovációk ellehetetlenítése nélkül őrzik meg a pénzügyi rendszer stabilitását. A bankok versenyképességének védelme érdekében az OCC egy **külön hivatal létrehozását** tervezi, amelynek célja a szabályozók és a vállalatok közötti kommunikáció megkönnyítése az innovatív pénzügyi termékek feltérképezése mellett. Az Amerikai Bankszövetség (American Bankers Association, ABA) üdvözölte az OCC célkitűzéseit. Az ABA elnöke, Rob Nichols szerint az OCC szándékai megerősítik az ABA véleményét arról, hogy a bankok innovációs képességét erősíteni kell, a biztonságos működés fenntartása mellett.

---

⁴⁸ <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-03-31/u-s-bank-regulator-considers-ways-to-oversee-FinTech-firms>

4. NAGY-BRITANNIA

Nagy-Britannia élen jár a FinTech megoldások terén. Az Ernst & Young (EY) nemzetközi tanácsadó cég legfrissebb jelentésében - nem érdemtelenül - Londont és Nagy-Britanniát nevezte a FinTech globális központjának. **2015-ben 5,5 milliárd font bevétel** keletkezett ebben a szektorban Nagy-Britanniában, és 524 millió font értékben történtek új befektetések.⁴⁹ A szektorba érkező új befektetések 90 %-a ráadásul *disruptor* vállalatokhoz érkezett (ezek a cégek a már meglévő pénzügyi szolgáltatók versenytársai, akik olyan termékeket, szolgáltatásokat fejlesztenek, melyek alternatívái lehetnek a jelenlegieknek). Ez azzal magyarázható, hogy a brit szabályozói környezet erősen támogatja a nemzetközi pénzügyi szolgáltatókkal versengő startup vállalatokat.⁵⁰

A fenti eredményeknek köszönhetően a piac mérete, vagyis a szektorban keletkezett bevételek alapján a szigetország megelőzi Kaliforniát és New Yorkot is, a szektorban foglalkoztatottak számának tekintetében ugyanakkor valamivel elmarad Kalifornia mögött, ugyanis amíg az USA nyugati parti államában 74 000 embernek nyújt megélhetést a FinTech szektor, addig a szigetországban nagyságrendileg 61 000-en dolgoznak e területen.⁵¹

4. ábra: A 25 legjelentősebb brit FinTech startup

forrás: <http://blog.ventureradar.com/wp-content/uploads/2015/11/UK-FinTech-Startupsv2.png>

4.1. Pénzforgalmi szolgáltatások

Az innovatív **pénzforgalmi szolgáltatások** tekintetében a legnagyobb piaci szereplő az egymilliárd dollárra értékelt **TransferWise**, amely azzal vált ismertté, hogy segítségével akár 89 %-kal kedvezőbb áron lehet átutalást kezdeményezni, mint a hagyományos bankokon keresztül. Ráadásul

49 https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/502995/UK_FinTech_-_On_the_cutting_edge_-_Full_Report.pdf

50 http://www.FinTechinnovationlablondon.co.uk/pdf/FinTech_Evolving_Landscape_2016.pdf

51 https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/502995/UK_FinTech_-_On_the_cutting_edge_-_Full_Report.pdf

52 <http://blog.ventureradar.com/wp-content/uploads/2015/11/UK-FinTech-Startupsv2.png>

a 2011-ben alapított brit vállalat transzferei az esetek legnagyobb részében az adott napon belül teljesülnek, így a cég nemcsak árban, de teljesítési időben is komoly versenytársa a hagyományos pénzintézeteknek.^{53,54}

4.2. Közvetlen (P2P) hitelezés és biztosítás

Nagy Britanniában a **Peer-to-Peer Lending** volumene a tavalyi évben megduplázódott a 2005-ös szinthez képest, és elérte a 4,4 milliárd fontot. Nagyságrendileg 237 000 hitelfelvevő jutott forráshoz a 128 000 hitelezőtől. A piacvezető **Zopa** 1,2 milliárd font hitelállománnyal rendelkezik, ebből 155 millió font volt az új kihelyezés. Versenytársai, a **FundingCircle** és a **RateSetter** is hasonló hitelállománnyal rendelkeznek.⁵⁵

4.3. Blokklánc-technológia

A brit bankok alapvetően nyitottak a **blockchain technológiára**. Idén januárban a 11 legnagyobb brit bank – köztük a Barclays, a UBS és az HSBC - közösen vett részt 31 külföldi pénzintézettel együtt abban a programban, melynek során a New York-i R3 szoftervállalat által számukra kifejlesztett blockchain technológiát tesztelték. A legnagyobb brit bankok külön is foglalkoznak az új technológia nyújtott lehetőségekkel, hiszen például a UBS-nek saját, a blockchain fejlesztésekre specializált kutatóközpontja van Londonban.⁵⁶ Az áprilisi Innovate Finance találkozón egybegyűlt szakértők szerint azonban még sok időnek el kell telnie ahhoz, hogy a legfőbb pénzügyi intézmények mindennapi működésében megjelenjen ez a technológia.⁵⁷

4.4. Szabályozói háttér

A brit kormány mindent megtesz azért, hogy Nagy-Britannia meg tudja őrizni vezető szerepét ezen a gyorsan fejlődő területen, éppen ezért a pénzügyi szabályozás és felügyelet eddig mindenben támogatta a kezdő és már működő FinTech vállalatokat. Az ország vezetése olyan mértékben nyitott az innovációra, hogy az idén kötelezték a Lloyds Bankot, a Barclays-t, az HSBC-t és az RBS-t a brit fizetési rendszert üzemeltető **Vocalink társaságban birtokolt részesedéseik értékesítésére**, így szeretnék ugyanis modernizálni az ország fizetési rendszerét 2018-ra.⁵⁸

Fontos viszont hozzátenni, hogy a felügyeletet ellátó **Financial Conduct Authority** jelenleg a szabályozások szigorítására készül az április elején megjelent, 2016/2017-es üzleti terve szerint.⁵⁹ A szabályozó elismeri, hogy a technológia alapvető és egyre növekvő szerepet játszik a pénzügyi szektorban, ugyanakkor a hatóság vezetésének megítélése szerint meg kell találniuk az egyensúlyt az innováció támogatása és a fogyasztók védelme között. A szabályozások szigorítása akkor került napirendre, amikor a Powa Technologies, - egy mobilfizetéssel és internetes áruházak üzemeltetésével foglalkozó vállalat - idén februárban hirtelen csődbe ment.⁶⁰ A Financial Conduct Authority a jövőben emiatt sokkal erőteljesebben kívánja ellenőrizni, hogy a FinTech vállalatok megfelelnek-e a törvényi szabályozásoknak. Ugyanakkor a májustól induló új program, az ún.

---

53 <http://www.telegraph.co.uk/sponsored/finance/money-transfers/11430210/FinTech-companies.html>

54

https://transferwise.com/fr/?placement=&adposition=none&creative=571238128&devicemodel=d&geo=eu&ircid=985&utm_campaign=Online+Tracing+Link&utm_source=NR&utm_medium=affiliate

55 <http://www.thisismoney.co.uk/money/saving/article-3426803/Peer-peer-lending-doubles-4-4billion-2015.html>

56 <http://uk.reuters.com/article/uk-banking-trading-blockchain-idUKKCN0UY28W>

57 <http://uk.businessinsider.com/uk-regulators-FinTech-bridges-2016-4>

58 http://www.FinTechinnovationlablondon.co.uk/pdf/FinTech_Evolving_Landscape_2016.pdf

59 <http://www.fca.org.uk/your-fca/documents/corporate/business-plan-2016-17>

60 <http://uk.businessinsider.com/what-did-powa-technologies-spend-its-money-on-2016-3>

Regulatory Sandbox keretében a FinTech vállalatok lehetőséget kapnak, hogy termékeiket valós piaci környezetben, ügyfelekkel teszteljék, mielőtt minden szabályozói követelménynek meg kellene felelniük.⁶¹

Az Innovate Finance áprilisi rendezvényén merült fel az az ötlet, hogy a jövőben, amennyiben a FinTech vállalatok szolgáltatásaikkal szeretnének versenyre kelni a kereskedelmi bankokkal, akkor e vállalatoknak is „**full banking licence**”-szel kell rendelkezniük, e nélkül szolgáltatásaikkal csak a kereskedelmi bankokon keresztül érhetik el a fogyasztókat.⁶²

Nagy Britannia ugyanezen az áprilisi nemzetközi pénzügyi csúcstalálkozón jelentette be, hogy - a folyamatosan erősödő verseny ellenére is -, a jövőben mindenképpen szeretne együttműködni, „hidakat építeni” a többi FinTech-ben élenjáró állammal. Az ok érthető, hiszen Nagy-Britannia a maga 70 milliós piacával nem tud versenyezni az Egyesült Államok vagy Kína növekedési lehetőségeivel, így a kormány szeretné, ha a brit innovációk ezen országok piacain is megjelenének.

Az Egyesült Királyságban kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a FinTech vállalatok számára **megfelelően képzett munkaerő** álljon rendelkezésre, éppen ezért a Londoni Értéktőzsde 2014-ben az Imperial College Business School-lal közös, 24 hónapos programot indított a gyorsan fejlődő FinTech startup vállalatok ötletgazdáinak mentorálására, oktatására. A London Business School minden évben 3 napos rendezvényre várja a kezdő FinTech vállalatokat ötleteik bemutatására. A Tech City UK's Business Academy neves brit egyetemekkel indított közösen online kurzusokat a témában.⁶³ A Bank of England 2015-ben versenyt hirdetett egyetemistáknak blockchain technológia témában, melyben arra kérték a pályázókat, hogy mutassák be, milyen területen lehetne hasznosítani a technológiát és lenne-e új termék ötletük.⁶⁴

Nagy-Britanniában a kezdő FinTech vállalkozások számára a legjobb lehetőség a **FinTech Innovation Lab London** programjában részt venni, amely az Accenture tanácsadó cég és 16 vezető pénzügyi vállalat közös programja. A 12 hetes mentorprogram annyira sikeres, hogy a már részt vett kezdő vállalkozások mára több mint 50 szerződést kötöttek nemzetközi pénzügyi intézményekkel és átlagosan 170 %-kal növelték bevételeiket, mindössze egy év alatt.⁶⁵

---

61 <http://www.fca.org.uk/news/innovate-finance-global-summit>

62 <http://uk.businessinsider.com/uk-regulators-fintech-bridges-2016-4>

63 https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/502995/UK_FinTech_-_On_the_cutting_edge_-_Full_Report.pdf

64 <http://blockchain.bankofenglandearlycareers.co.uk/>

65 <https://newsroom.accenture.com/news/15-innovators-selected-for-accentures-2016-FinTech-innovation-lab-london.htm>

5. FRANCIAORSZÁG

5.1. Határozott állami szerepvállalás

A francia Gazdasági és Pénzügyminisztérium közös, külön a **digitális technológiára specializált államtitkárt** jelölt ki Axelle Lemaire személyében. Az államtitkárság kiemelten kezeli a digitális technológia területén létrejött startupokat,⁶⁶ így a FinTech témakörrel és vállalatokkal is itt foglalkoznak.

A technológiai startupok, és így a FinTech területen tevékenykedő vállalkozások számára az akkori államtitkár, Fleur Pellerin hozta létre 2014-ben a **FranceTech** elnevezésű kezdeményezést. A FranceTech nemzetközi szinten képviseli a francia innovatív digitális vállalatokat, konferenciákat és üzleti találkozókat szervez, és segíti a nemzetközi vásárokon való részvételt a startupok számára. A FranceTech projekt fogja össze állami szinten a FinTech kezdeményezéseket is. A francia állam a FranceTech projektet 15 millió eurós költségvetéssel indította útjára, amelyhez a Francia Befektetési Bank további 200 millió euro kiegészítő támogatást nyújtott szubvenció formájában.^{67,68} Ennek értelmében a FinTech kezdeményezések anyagi támogatását és nemzetközi terjeszkedését is a FranceTech támogatja.

5.2. Az állami és privát szektor együttműködése

Az állami kezdeményezések mellett 36 francia FinTech startup 2015 júniusában megalapította a **France FinTech**⁶⁹ kezdeményezést azzal a céllal, hogy összegyűjtse az összes, pénzügyi innováció területén tevékenykedő startup vállalkozást.⁷⁰ A kezdeményezésnek köszönhetően a pénzügyi technológiák területén működő startupok az állami szervekkel, a klasszikus pénzpiaci szereplőkkel és a szabályozó szervekkel való egyeztetések és együttműködések során közösen tudnak fellépni. Emellett, az alapítók szerint közösen jobban fel tudják venni a versenyt a külföldi konkurenciával is. A francia FinTech vállalkozások növekedésének dinamikáját jól mutatja, hogy 2016 elejére már 60-ra nőtt a France FinTech kezdeményezés tagjainak száma.⁷¹

2015 júniusában, a Truffle Capital-nak köszönhetően hozták létre a FinTech inkubátorházat Párizsban, amely kifejezetten a legújabb, pénzügyi innovációval foglalkozó technológiai vállalkozásokat fogja össze.⁷²

Franciaországban az első, FinTech-re vonatkozó szabályozás 2014-ben jelent meg, amikor a kormányzat úgy szabályozta a közösségi finanszírozást (crowdfunding-ot), hogy az minden kis- és középvállalkozás számára elérhető finanszírozási formává váljon.⁷³ Ezt követte az Európai Unió által

---

66 <http://www.economie.gouv.fr/le-ministere/axelle-lemaire>

67 <http://www.latribune.fr/technos-medias/20140129trib000812628/-les-metropoles-french-tech-pourront-rivaliser-avec-londres-berlin-voire-new-york-et-san-francisco-.html>

68 http://lifestyle.boursorama.com/article/qu-est-ce-que-la-french-tech_a1496/1

69 <http://www.franceFinTech.org/accueil>

70 <http://www.culturebanque.com/presentation-FinTech-en-france/>

71 <http://investir.lesechos.fr/traders/forex-infos/france-FinTech-paris-peut-encore-faire-emerger-une-grande-filiere-1522309.php>

72 <http://tempsreel.nouvelobs.com/economie/20150617.OBS1018/les-FinTech-ces-startup-qui-chassent-sur-les-terres-des-banques.html>

73 <http://www.latribune.fr/entreprises-finance/banques-finance/20140929tribbf9f53979/le-crowdfunding-veritable-financement-alternatif-pour-les-startup-et-les-pme.html>

elfogadott Payment Services Directive 2 (PSD2) direktíva, amely a pénzügyi transzferek területét szabályozza és nyitja meg azt más szolgáltatók számára.⁷⁴ A FinTech piac további területei egyelőre még szabályozásra várnak Franciaországban, a fogyasztók védelme érdekében ugyanakkor erre minél hamarabb szükség lenne. Corso Bavagnoli, az Államkincstár Pénzügyi Osztályának vezetője szerint teljesen újra kell gondolni azt a jogi keretrendszert, amely a jelenlegi klasszikus pénzügyi intézményekre készült. Ugyanakkor, a szabályokat úgy kell átalakítani, hogy azok ne gátolják a pénzügyi technológiai fejlesztések ígéretes növekedését.⁷⁵

5.3. Francia FinTech vállalkozások^{76,77}

A francia startupok a FinTech szektor minden területén jelen vannak. Az alábbi lista a legfontosabb és legsikeresebb francia FinTech vállalatokat gyűjti össze.⁷⁸

5. ábra: A legfontosabb francia FinTech vállalatok

	Vállalat megnevezése
Fizetési szolgáltatás	Slimpay - SEPA jogszabályoknak megfelelő, internetes csoportos beszédések kezelése
	Lydia - fizetési szolgáltatás mobiltelefonra
	Paymium - Bitcoin-on alapuló pénzügyi fizetési szolgáltatás
Transzferek	Leetchi
	Ledger Wallet - Bitcoin-on alapuló átutalási tranzakciók biztosítása
	Payname - magánszemélyek közötti pénzáutalást támogató platform
	Paytop - utalási és pénzváltási szolgáltatások
	Kantox - vállalati ügyfelek számára kínál deviza átváltási lehetőséget
Bankszámla-kezelés	Bankin' - több bankszámla egyidejű kezelését teszi lehetővé
	Fluo - biztonságos bankkártya használatot támogató szolgáltató
	Linxo - személyes költségvetés és pénztár kezelése
	Pandat - vállalati ügyfelek számára nyújt számlakezelést
Hitelezés	Pret d'Union
	Evollis - fogyasztói hitelek nyújtása
Crowd-funding	Kisskissbankbank
	Ulule
	MyMajorCompany
	Babeldoor
	Bulb in town
	Dartagans
	Ecobole
	Proximea - La Banque Populaire saját crowdfunding platformja.
P2P hitelezés és biztosítás	Prexem
	Lendix
	Bolden
	Credit.fr

74 http://ec.europa.eu/finance/payments/framework/index_fr.htm

75 <http://www.latribune.fr/entreprises-finance/banques-finance/industrie-financiere/les-FinTech-un-defi-pour-la-reglementation-financiere-546670.html>

76 <https://www.quora.com/What-are-the-financial-tech-startups-in-France>

77 <http://financeparticipative.org/qui-sommes-nous/membres-association/les-plateformes-de-dons-avec-ou-sans-contrepartie/>

78 <http://www.cbanque.com/actu/53719/FinTech-panorama-2015-des-startups-de-la-finance-en-france>

	Lendosphere
	AssurTech - A francia AXA biztosító 200 millió eurós befektetéssel támogatta. ⁷⁹
Robottanácsadós vagyonkezelés	Yomoni - vagyonkezelési szolgáltatást nyújt magánszemélyek számára
	Fundshop - robottanácsadás, főként biztosítási portfóliókat kezel
	Advize - megtakarítások online kezelése
	Anatec
	Marie Quantier - megtakarítások online kezelése
	Alphametry - vállalatok számára kínál számítógépes piacelemzést
Blockchain ⁸⁰	Labo Blockchain
	Blockchain France
	Stratumn

⁷⁹ <http://blog.bolden.fr/les-FinTech-definition-evolutions-ambitions/>

⁸⁰ A Francia Nemzeti Bank, a Blockchain France és a Labo Blockchain-ek közös projektbe kezdett, melynek célja a blockchain technológia tanulmányozása, valamint a benne rejlő lehetőségek és kockázatok feltérképezése

<https://bitcoin.fr/la-banque-de-france-lance-une-etude-darchitectures-blockchain/>

6. NÉMETORSZÁG

Egyértelmű definíció híján csak hozzávetőlegesen lehet megbecsülni a FinTech vállalkozások számát Németországban. A pénzügyi felügyelet szerepét betöltő BaFin és a német Bankszövetség szerint nagyjából 250 körül lehet a számuk.⁸¹ Hasonló következtetésre jutott az Ernst & Young (EY) tanácsadó cég is, míg a Barkow Consulting felmérésében 405 szereplő van.⁸² Abban mindkét cég egyetért, hogy a FinTech vállalkozások piaca dinamikusan növekszik Németországban is. A hagyományos takarékpénztárak 50 milliós ügyfélállományához képest – nem is beszélve a nagyobb kereskedelmi bankokról – a FinTech cégek ügyfélszáma eltörpül.⁸³ Az EY számításai szerint a német FinTech szektor nagysága jelenleg 2,4 milliárd euro; tavaly mintegy 524 millió euro befektetés áramlott a szektorba. Ez az összeg Kalifornia, New York és Nagy-Britannia után a negyedik legmagasabb.⁸⁴ A legtöbb tőke Németországban a hitelezéssel foglalkozó cégekbe áramlik (kb. 400 millió euro), de a Business to Business (B2B) tevékenységnek is jelentős a növekedési potenciálja. Figyelemre méltó a növekedés mértéke is, hiszen 2013-ban még „csak” 80 millió euro tőke áramlott a szektorba. Az előrejelzések alapján az várható, hogy a német piac a befektetések volumene terén beéri a britet.

Általánosságban elmondható, hogy Németországban a FinTech piac viszonylag későn „ébredt”, a cégek többsége nagyon fiatal, 70 %-ukat 2013 óta alapították. A piac nagyon dinamikus, rengeteg szereplő jelenik meg, a verseny erős, ami gyakran a tevékenységük újrhangolására készíti a cégeket. Jó példa erre a Smava cég, amely 2007-ben először honosította meg a közösségi finanszírozást Németországban, azóta azonban felhagyott ezzel a tevékenységgel és ma már hitelek összehasonlításával és közvetítésével foglalkozik.⁸⁵

A főbb FinTech „hub”-ok Németországban Berlin, az európai Szilícium-völgyként is ismert Rajna-Majna-Neckar régió (Frankfurt és környéke) és München.⁸⁶ A FinTech szereplők regionális megoszlását az alábbi ábra szemlélteti.

---

81 https://www.bafin.de/SharedDocs/Veroeffentlichungen/DE/Fachartikel/2016/fa_bj_1601_FinTechs.html

82 A német Ernst & Young a következő definíciót használta: „Olyan vállalkozások, amelyek az innovatív üzleti modelleket a technológiával ötvözik azért, hogy a meglévő pénzügyi szolgáltatásokat támogassák, javítsák és alternatívát ajánljanak. Az EY azokat a cégeket is számításba vette – mint például a Wikifolio –, amelyek külföldi háttérrel rendelkeznek ugyan, de Németországban is működnek. A Barkow Consulting által használt meghatározás sokkal tágabb, ugyanakkor ők kizárólag a német cégeket vették figyelembe.

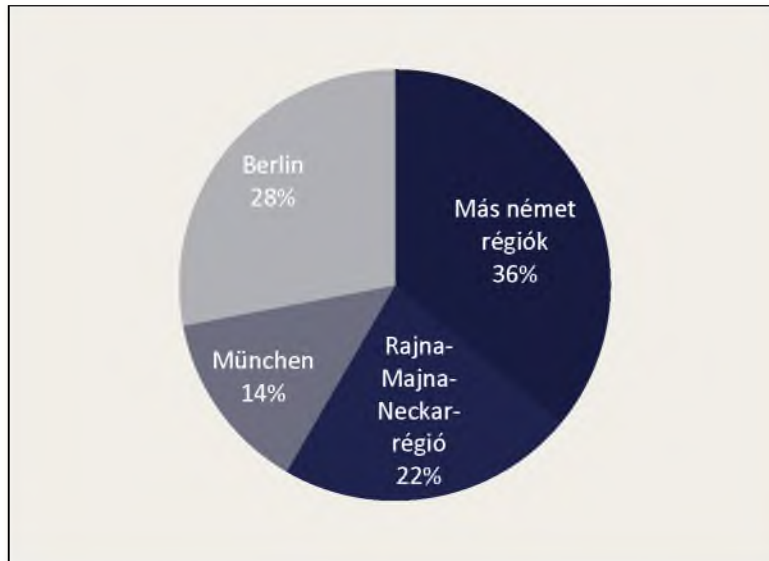
83 <http://www.wiwo.de/unternehmen/banken/FinTech-die-jungen-wilden-muessen-um-vertrauen-kaempfen/12894328.html>

84 <http://www.faz.net/aktuell/finanzen/meine-finanzen/geld-ausgeben/FinTechs-wachsende-spieler-in-der-finanzwelt-14098028.html>

85 <http://www.wiwo.de/unternehmen/banken/geld-startups-katerstimmung-bei-den-FinTechs/12576392.html>

86 <http://www.wiwo.de/erfolg/gruender/FinTechs-startups-koennen-banken-30-prozent-der-ertraege-kosten/12669168.html>

6. ábra: A német FinTech cégek regionális megoszlása

Forrás: EY

Németországban tehát egyelőre nem alakult ki FinTech központ, ugyanakkor Frankfurt – mint hagyományos pénzügyi centrum – előnyei egyértelműek. A FinTech szektor Frankfurtban az átlagosnál is nagyobb, 22 %-os növekedést produkált 2015-ben és a városnak az alábbi tényezőknek köszönhetően is nagy az esélye arra, hogy Európa vezető FinTech központja legyen:

- A „hagyományos” pénzügyi szereplők (nagybankok és pénzügyi szolgáltatók) jelenléte, amely könnyebbé teszi a partnerkapcsolatok kialakítását.
- A pénzügyi szolgáltatásokkal és a pénzügyi szektor szabályozásával kapcsolatos know-how megléte.
- Kiváló regionális infrastruktúra.
- A pénzügyi területet kutató és az ott végzett szakemberek nagy száma.

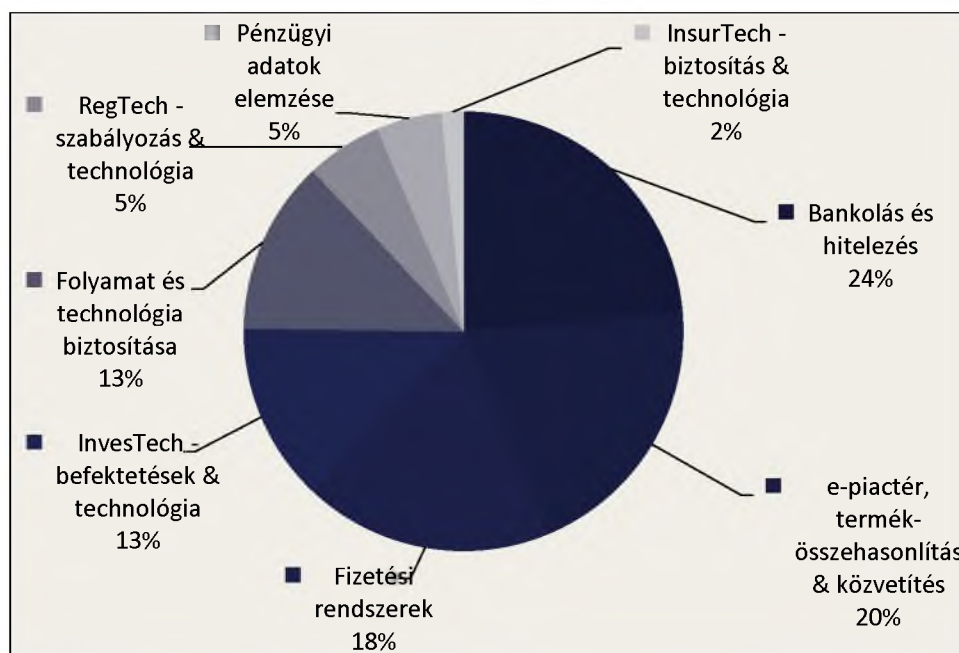
Javítani kell ugyanakkor a FinTech cégek működési környezetét és a befektetői aktivitást is elő kell segíteni „üzleti angyalok” („business angels”) és kockázati tőkebefektetők vonzásával. Mindezt a frankfurti tőzsdét működtető Deutsche Börse AG is felismerte és 2016 áprilisában megnyitotta ez első frankfurti FinTech Hubot, amely irodahelyet és munkaállomásokat kínál a kiválasztott cégeknek. 2016. május elején négy FinTech vállalkozás kezdte meg itt tevékenységét: a frankfurti Savedroid AG, a bonni Dwins GmbH, a karlsruhei Cashlink Payments UG és a darmstadti Fintura GmbH.⁸⁷ A Commerzbank is felismerte az együttműködési lehetőségeket és éllovasként inkubátorházat hozott létre, szintén Frankfurtban.⁸⁸

Az alábbi ábra mutatja, hogy a német FinTech cégek milyen tevékenységeket folytatnak. Németországban is jellemző, hogy a vállalkozások egy-két tevékenységi területre koncentrálnak, ezért a nagybankoknál hatékonyabban és innovatívabban tudják azonosítani és kiszolgálni a fogyasztói igényeket. Mint ahogy az alábbi ábra is szemlélteti, a cégek mintegy negyede hagyományos banki szolgáltatásokkal és hitelezéssel foglalkozik. A vállalkozások 20 %-a elektronikus piacteret, termék-összehasonlítást, illetve közvetítői platformot kínál és hasonló az aránya (18 %) a fizetési rendszerekkel foglalkozó cégeknek is.

87 <https://rhein-main-startups.com/2016/04/26/deutsche-boerse-ag-eroeffnet-FinTech-hub-in-frankfurt/>

88 <http://www.wiwo.de/unternehmen/banken/FinTech-die-jungen-wilden-muessen-um-vertrauen-kaempfen/12894328.html>

7. ábra: Az EY által azonosított 250 FinTech cég megoszlása tevékenységi terület szerint

Forrás: EY

6.1. Partner vagy vetélytárs

A FinTech cégek számára alapvetően két lehetőség nyílik: vagy megpróbálnak a nagy és hagyományos bankházak és pénzintézetek versenytársaiként fellépni és ügyfélkört építeni, vagy partnerkapcsolatba lépnek a bankokkal annak érdekében, hogy a működéshez szükséges, kritikus nagyságú felhasználóbázist biztosítani tudják. Egy ilyen partnerkapcsolat mindkét fél számára előnyös lehet, hiszen a cégek ügyfelek millióihoz kapnak közvetlen „hozzáférést”, cserébe a bankok a startupok technológiai innovációit hasznosíthatják.⁸⁹ A német fogyasztók elérése egyébként is nehéz: a Prophet nevű tanácsadó cég 2015 novemberében készített felmérése alapján a **német állampolgárok átlagosan 90 %-a szkeptikus** a FinTech cégek által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban és inkább a megszokott bankjaikat részesítik előnyben.⁹⁰

Más kutatások is azt mutatják, hogy a német állampolgárok a hagyományos banki szolgáltatásokat részesítik előnyben, ugyanakkor a nagy kereskedelmi bankok és a takarékpénztárak ügyfelei között is – lassabban ugyan, mint az angolszász országokban – de terjed a digitalizáció. A Google adatai szerint a német felhasználók esetében egyértelműen a mobiltelefon a legfontosabb kapcsolódási pont. Míg a bankfiókot évente 1-2-szer keresik fel, addig a banki mobiltelefonos alkalmazásokat havi szinten 20-30-szor használják.⁹¹

Az együttműködés irányába kíván mozdulni a német Bankszövetség is (Bankenverband). A FinTech cégekkel való kooperáció a bankok számára is kedvező, hiszen ezek a cégek jobban tudják azonosítani az ügyfél igényeit. Ugyanakkor a bankok még mindig számos előnnyel bírnak: többéves, stabil ügyfélkörük van, tisztában vannak a szabályozói elvárásokkal és van válságkezelési tapasztalatuk. Ezzel szemben a specializált FinTech cégek ezekkel a tapasztalatokkal nem

89 <http://www.wiwo.de/unternehmen/banken/FinTech-die-jungen-wilden-muessen-um-vertrauen-kaempfen/12894328.html>

90 <http://www.wiwo.de/unternehmen/banken/FinTech-bei-privatkunden-umstritten/12894328-3.html>

91 Thomas Grosse (Google Deutschland): Impuls: „Kunenerwartungen in der digitalen Welt”, 6. Kapitalmarkttagung, 2016. május 3, Hamburg

rendelkeznek.⁹² Az egyeztetés szükségességét érzékelve a Bankenverband 2016. április 19-én létrehozta a Digitális Kommunikációs Fórumot 40 FinTech cég és számos egyéb pénzügyi szereplő részvételével.⁹³

Bizonyos vélemények szerint a FinTech cégek nem tudják hosszútávon teljes mértékben helyettesíteni a bankokat, a banki innovációt viszont gyorsíthatják; ez ugyanis a nagy, kiterjedt, gyakran túlzottan komplex informatikai hálózattal rendelkező bankházak esetén meglehetősen lassú folyamat lehet. Ugyanakkor a Roland Berger tanácsadó cég úgy becsüli, hogy a bankok bevételeiknek 30 %-át is elveszthetik, amennyiben nem reagálnak elég gyorsan az ügyfelek változó digitális szokásaira.⁹⁴

6.2. A legfontosabb szereplők

A 250 (vagy más megközelítésben 400) FinTech szereplő közül az alábbiakat tekinthetjük a legfontosabbaknak.^{95,96}

8. ábra: A legfontosabb FinTech cégek Németországban

Fizetési rendszerek			
Paymorrow	Hamburg	2008	Németország egyik első eCommerce szolgáltatásokra specializálódott, fizetés-támogató rendszere.
Pay-on	München	2004	Fizetési technológiai partner a fizetési szolgáltatók, független értékesítési szervezetek számára.
iZettle	Stockholm, Berlin	2010	Fizetés támogató rendszer tabletekre és okostelefonokra.
Paymill	München	2012	Internetes fizetés
SumUp	Berlin	2011	Mobilfizetés
Optipay	Berlin	2014	Egy fizetés feldolgozó szoftver, amely a kifizetésekhez egy teljesítmény alapú hirdetési csatornát párosít.
Bitcoin.de	Herford		Online piactér a Bitcoin használók számára.
Bankolás és hitelezés (B2B, B2C és P2P) és közösségi finanszírozás			
Number26	Berlin	2013	Teljes mértékben okostelefonról kezelhető bankszámla.
Fundsters	Meerbusch	2012	Egy platform, mely összeköti a befektetőket és az ötletgazdákat.
Lendico	Berlin	2013	A befektetőket és a hitelezőket kapcsolja össze, a hagyományos banki szolgáltatások kikerülésével
Seedmatch	Drezda	2012	Közösségi finanszírozás
Smava	Berlin		Hitel-összehasonlító és közvetítő oldal
Avuba	Berlin		Okostelefonon kezelhető számla
Kreditech	Hamburg	2012	Automatikus algoritmusok alapján történő hitelbírálat
Spotcap	Berlin	2014	Gyors és rugalmas online finanszírozást biztosít kis- és középvállalkozások számára.
Auxmoney	Düsseldorf	2007	Hitelközvetítés, P2P hitelezés
Pénzügyi adatok elemzése			
ZiQ Research	Frankfurt	2002	Globális pénzügyi viselkedés-kutatási cég, amely a tőkepiacok elemzésére specializálódott.
Quasol	Bochum	2010	Kockázatelemzésre és portfólió-optimalizálásra specializálódott, pénzügyi elemző cég.

92 Dr. Michael Kemmer(Bankenverband): „Schöne neue Finanzwelt? – FinTechs als Herausforderung für etablierten Bankensektor”, 6. Kapitalmarktkonferenz, 2016. május 3, Hamburg

93 <https://bankenverband.de/newsroom/presse-infos/kommunikationsforum-von-FinTech-und-banken-gestartet/>

94 <http://www.wiwo.de/erfolg/gruender/FinTechs-startups-koennen-banken-30-prozent-der-ertraege-kosten/12669168.html>

95 A <http://www.gevestor.de/details/die-10-wichtigsten-FinTech-startups-in-deutschland-718336.html> és a

96 [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-FinTech-study-Germany/\\$FILE/EY-FinTech-study-Germany.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-FinTech-study-Germany/$FILE/EY-FinTech-study-Germany.pdf)

Blue Yonder	Karlsruhe	2008	Felhő alapú, prediktív applikációkat nyújt kiskereskedelmi szereplők számára. Elemzése alapján előrevetíti az optimális piaci árakat.
Gini	München	2011	Web alapú archiváló rendszer - smartarchive. A feltöltött adatokról elemzéseket végez.
Rapidminer	Boston, Dortmund	2007	Nyílt forráskódú, prediktív elemzési platform.
Befektetési stratégiák (IvestTech)			
Ayondo	London, Frankfurt	2008	Social trading
Wikifolio	Bécs, Köln		2012 óta Németországban is népszerű social trading platform, befektetési információkat és tanácsadást nyújt.
Easyfolio	Frankfurt		Háromféle befektetési stratégiát kínáló cég.
Stockpulse	Bonn	2011	Befektetői információk nyújtása a szociális média elemzése alapján
Weltsparen	Berlin	2013	Nemzetközi befektetések közvetítése.
Refined Investment	Berlin		Automatikus befektetési stratégiák magánszemélyek részére.
Vaamo	Frankfurt		Automatizált befektetések
Folyamatok és technológia			
Fidor Tec	München	2013	Digitális banki platform - A világon először a Fidor Tec hozott léte nyitott banki platformot, melyet a Németországban és az Egyesült Királyságban működő Fidor Bank használ.
Traxpay	Frankfurt	2009	Felhő alapú B2B Dynamic Fizetési platform. A rendszer gyorsabb, intelligensebb, biztonságosabb és átláthatóbb B2B fizetéseket tesz lehetővé.
Orderbird	Berlin	2011	iPad kasszarendszer étterem számára
Debitoor	Berlin	2012	A Debitoor egy könnyen használható számlázó és számviteli szoftver, melyet az e-conomic bocsátott ki, felismerve, hogy a kisvállalkozók számára kevesebb funkcionális is elégséges. A funkciók számának csökkentése segíti a kisvállalkozók és szabadúszók tevékenységét. Jelenleg 6 nyelven 30 országban érhető el a program.
e-piacterek, tartalomszolgáltatók és közvetítők			
WhoFinance	Berlin	2007	A WhoFinance a pénzügyi szolgáltatók felhasználók által adott értékeléseit gyűjti össze. Az értékelések alapján sorrendet állít fel a különböző bankok, bankfiókák és biztosítók között.
Figo	Hamburg	2012	Egy web-banking alkalmazás, mely regisztráció esetén smart-banking szolgáltatásokat nyújt.
Savedo	Berlin	2014	A Savedo egy online portál, amely a német és osztrák befektetők számára kínál lekötött betéteket az Európai Unió bankjainál.
Moneymeets	Köln	2012	A Moneymeets platformjára való regisztráció után rálátást nyerhetünk a saját és (jelenleg) 9 bank valamint 154 biztosító társaság portfóliójára. Az átláthatóságnak köszönhetően a cég jobb befektetési opciókat tud kínálni.
Finanzcheck	Hamburg	2010	Független online platform, ami segíti a felhasználót a személyi kölcsönök és pénzügyi termékek összehasonlításában.
Vállalatvezetés, RegTech			
Bancalis	Frankfurt	2014	A vállalat egy automatizált, ön-fejlesztő jogi elemzőprogramot kínál vállalatok számára. A program naprakészen tartalmazza a legújabb jogi szabályozásokat, így figyelmeztet, ha azok érintik a cég működését.
Authada	Darmstadt	2015	Kimondottan okostelefonra fejlesztett rendszer, ami képes elektronikus úton beazonosítani a felhasználó személyazonosságát (eID).
IDnow	München	2015	Elektronikus személyazonosság felismerő program, amely lehetőséget

RiskIdent	Hamburg	2012	biztosít elektronikus aláírásra is. A RiskIdent csalás elleni védelmet kínál az e-commerce és a pénzügyi szektorban tevékenykedő európai vállalatok számára. A cég ujjenyomat vizsgálatot és viselkedéselemzést végez a csalók kiszűréséhez.
webID solutions	Berlin	2012	Elektronikus személyazonosság felismerő és aláíró program.
Bancalis	Frankfurt	2014	A vállalat egy automatizált, ön-fejlesztő jogi elemzőprogramot kínál vállalatok számára. A program naprakészen tartalmazza a legújabb jogi szabályozásokat, így figyelmeztet, ha az érinti a cég működését.
Biztosítási szolgáltatások			
MileBox	München	2014	Egy iOS-re és Androidra kifejlesztett alkalmazás, melynek célja a közúti közlekedés biztonságosabbá tétele. A biztonságos közlekedést kuponokkal és bónuszokkal jutalmazza.
Unfallhelden	München		Egy speciális szolgáltatást nyújtó cég. Közúti baleset esetén tanácsadást és segítséget nyújt a feleknek - átvállalja a szakemberekkel és biztosítókkal való tárgyalást.
safe.me	Hamburg	2014	Folyamatosan elemzi a felhasználót és személyre szabott biztosításokat javasol számára.
Friendsurance	Berlin	2010	Speciális P2P biztosítás, amely jutalmazza a kisebb felhasználói csoportokat, és az év végén pénz-visszafizetési bónuszt kínál.

6.3. A szabályozói háttér

A BaFin és a Bundesbank néhány hónappal ezelőtt kezdett el aktívabban foglalkozni a FinTech-ek szabályozásának kérdésével. A BaFin 2015 novemberében állított fel egy FinTech munkacsoportot annak érdekében, hogy a pénzügyi szolgáltatásokat új megközelítésben nyújtó, fiatal vállalkozások üzleti modelljét vizsgálják. A legfontosabb annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy a felügyeleti folyamatokat a digitalizáció térnyeréséhez kell-e igazítani, illetve szabályozni kell-e az új szereplőket. Egyértelmű válasz a fenti kérdésre még nem áll rendelkezésre.⁹⁷

Általánosságban elmondható, hogy ezeket a cégeket abban az esetben kell szabályozni, ha olyan területen működnek, ahol a hagyományos, a piacon már jelen levő egyéb szereplőket is szabályozzák, hiszen ez teremti meg a fogyasztói bizalmat. Első pillantásra ugyanakkor sok esetben nehéz megállapítani, hogy egy FinTech tevékenysége engedélyköteles-e.⁹⁸

97 Stefan Nießer (Deutsche Bundesbank): „FinTechs aus Sicht der Bankenaufsicht: Bedarf an neuen Regulierungsansätzen”, 6. Kapitalmarktконференz, 2016. május 3, Hamburg

98 http://www.bafin.de/DE/Aufsicht/FinTech/FinTech_node.html

7. OLASZORSZÁG

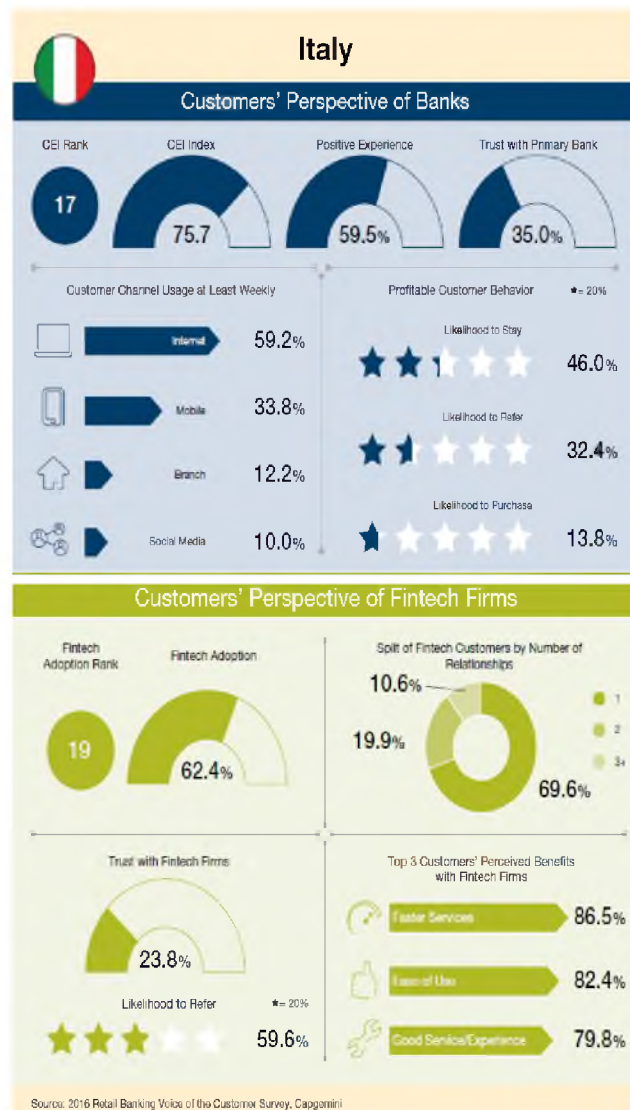
7.1. A bankrendszerbe vetett bizalom megrendülése és a FinTech térnyerése

Az olasz bankok utóbbi időszakban a botrányok és sikkasztások által egyébként is megtépázott reputációjának egy újabb „csapás” a FinTech vállalatok megjelenése és azok térnyerése. 2016 tavaszán megjelent több olyan újságcikk is, amely a pénzügyi szektor klasszikus és innovatív szereplői között folyó versengésről szólt. Az Il Sole 24 Ore gazdasági napilap azt firtatta, hogy „Vajon a bankok is úgy járnak-e majd, mint az utazási irodák?”,⁹⁹ más forrás „harcként” illetve „csataterként”¹⁰⁰ utal a kialakult helyzetre.

A Capgemini tanácsadó cég és az Efma 2016. április 18-án publikálták a World Retail Banking Report 2016¹⁰¹ jelentést, amelyben a Customer Experience Indexet (CEI), azaz az ügyfelek bankok kapcsán szerzett tapasztalatait mérték fel 32 országban, 16 000 ügyfél megkérdezésével és 80 paraméter vizsgálatával. Ez alapján megállapítható, hogy az ügyfelek által az olasz bankokról alkotott vélemény az elmúlt időszak viharos eseményei ellenére még mindig egészen pozitív (a CEI Index 75,7 pontos), az ügyfelek 59,5%-a rendelkezik pozitív tapasztalattal a banki szolgáltatásokat illetően, ugyanakkor csupán 35%-uk bízik meg a bankjában.

A FinTech szektor számára ígéretes adat, hogy az ügyfelek által legalább heti rendszerességgel használt, preferált csatornák közé tartozik az internet bank 59,2 %-kal, illetve az okostelefonon keresztüli elérés 33,8 %-kal. A személyes, bankfiókokban való ügyintézés csak az ügyfelek 12,2 %-a preferálja. Ami az ügyfelek FinTech vállalatokról alkotott véleményét illeti, a „FinTech Adoption” - azaz az, hogy mennyire befogadóak az ügyfelek az innovatív, online pénzforgalmi eszközök használatával kapcsolatban -, aránya viszonylag magas. A megkérdezettek 62,4%-a nyitott a FinTech szolgáltatások irányába, de csak

9. ábra: Ügyfél-élmény Olaszországban

Forrás: World Retail Banking Report 2016 (Capgemini & Efma)

99 <http://www.ilssole24ore.com/art/finanza-e-mercato/2016-04-15/la-sfida-FinTech-riusciranno-banche-non-fare-fine-agenzie-viaggio--211821.shtml?uuiid=ACz9ly8C&p=2>

100 <http://www.bitmat.it/blog/news/54634/banche-vs-FinTech-e-battaglia>

101 <https://www.worldretailbankingreport.com>

23,8 %-uk bízik meg azokban; 59,6 %-uk viszont ajánlaná ismerőseinek is a FinTech megoldásokat. Az ügyfelek által a FinTech szolgáltatókkal kapcsolatosan kiemelt legfőbb pozitívumok a gyorsabb szolgáltatás (86,5 %), az egyszerűbb felhasználás (82,4 %) és a jó minőségű szolgáltatás (79,8 %).

Olaszország FinTech szempontból még nem zárkózott fel az élvonalhoz, de dinamikusan halad ebbe az irányba. Míg 2014-ben a világon összesen a FinTech startupokba befektetett 6,8 milliárd dollárból Olaszországban mindössze 7,15 millió eurót fektettek be, addig egy évvel később jelentősen változott a helyzet. Az olasz FinTech szektorban a tavalyi év áttörést hozott: a befektetések összege több mint négyszeresére nőtt az előző évhez képest, így 2015-ben a szektor finanszírozása elérte a 33,6 millió eurót. Az olasz intézményrendszer és szabályozás alkalmazkodása ugyanakkor lassú, a bankszektor nagyvállalatai közül csak néhányan ismerték fel eddig a FinTechben rejlő lehetőségeket. Az olasz FinTech projekteket így leginkább a nemzetközi befektetők finanszírozzák.¹⁰²

A 2015-ben befektetett 33,6 millió euro 115 olasz startup között oszlott meg. Ezek 45 %-a crowdfundinggal, 16 %-a banki- és pénzforgalmi szolgáltatásokkal, 12 %-a fizetési módokkal, 9 %-a e-kereskedelemmel, 4 %-a pedig biztosítással foglalkozik. Az ország gazdasági fejlettségében meglévő földrajzi megosztottság a FinTech szektorban is megfigyelhető. A startupok 77 %-a az ország északi, 11 %-a a középső 12 %-a pedig a déli részében került bejegyzésre.¹⁰³ A legtöbb FinTech vállalkozás - összesen 42 darab - Lombardia tartományban van bejegyezve, ami nem véletlen, hiszen Milánó az ország pénzügyi központja, a legnagyobb bankok és az olasz tőzsde, a Borsa di Milano székhelyei is itt találhatóak. Emellett az északi tartományok közül még Emilia-Romagnában (13) és Piemontéban (7) került nagyobb számú FinTech startup bejegyzésre.

7.2. Pénzforgalmi szolgáltatások

Az Osservatori Digital Innovation del Politecnico di Milano, azaz a milánói Politecnico Egyetem megfigyelőközpontja 2016. április végén publikált sajtóközleménye alapján Olaszországban 2015-ben a digitális fizetési forgalom 5,6 %-kal nőtt, így elérte a 164 milliárd eurót. Ezen belül az úgynevezett „New Digital Payment” szektor (e-kereskedelem, e-fizetés, és a mobilfizetés és kereskedelem, a mobil POS megoldások és a paypass fizetési módszerek) 22 %-os növekedést regisztrált. A New Digital Payment megoldásokkal folytatott tranzakciók a teljes kártyás tranzakciók 13 %-át tették ki 2015-ben Olaszországban.¹⁰⁴ A legismertebb, pénzforgalmi szolgáltatásokat végző olasz startupok a **Sardex, a Jusp és a Wallet-e**.

7.2.1. Sardex.net – online fizetőeszköz¹⁰⁵

A Sardex.net-et 2010-ben három fiatal (Carlo Mancosu, Gabriele Littera, Giuseppe Littera) alapította Szardínián. A Sardex egy online fizetőeszköz, amelyet eredetileg a nehéz anyagi helyzetbe került, kisebb helyi vállalkozások számára találtak ki, azonban egy, 2013-ban a Szardínia autonóm régióval kötött megállapodásnak köszönhetően mára már Szardínia teljes területén elfogadott és **további tíz olasz régióban**¹⁰⁶ lehet vele fizetni. A szolgáltatás révén virtuális tranzakciókat végezhetnek a Sardex körbe belépett vállalatok, akik a forgalmuk alapján fizetnek részvételi kvótát a

102 <http://it.adviseonly.com/blog/investire/FinTech/FinTech-prospettive-concrete-in-italia/>

103 <http://www.simplybiz.eu/chebanca-italian-fintech-awards-extrade-e-ovalmoney-sono-i-due-vincitori>

104 http://www.osservatori.net/nfc_mobile_payment/ultima-ricerca

105 <http://www.sardex.net/>

106 <http://www.sardex.net/gruppo/>

Sardexnek. A kisebb cégek pár száz, a nagyobbak háromezer euro körüli díjat fizetnek a szolgáltatásért. Mára több mint 3 200 vállalkozás lépett be a Sardex körébe s közel 2,5 millió tranzakciót hajtottak végre. Megalapítása óta a startup minden évben megduplázta a forgalmát, 2014-ben 32 millió euro értékben,¹⁰⁷ 2015-ben pedig már 51 millió euro értékben folytatott tranzakciókat.

7.2.2. Jusp - mobil POS helyettesítő¹⁰⁸

A Jusp ötlete 2011-ben született. A 27 éves, lombardiai származású Jacopo Vanetti és Giuseppe Saporano eredeti terve az volt, hogy megvalósítsák ugyanazt, amit a Square az USA-ban, vagyis hogy az okostelefont egy „Jusp gadget” segítségével olyan kártyaleolvasóvá (POS) alakítsák át, amely mindenféle debit és credit kártyát elfogad. **Az ötlet 2013-ban 6 millió dolláros finanszírozást kapott és a Politecnico di Milano Egyetem Polihub elnevezésű inkubátorába került.** Végül a fejlesztők és a befektetők úgy döntöttek, hogy a külső eszközt kiegészítve egy olyan okostelefon alkalmazást fejlesztenek ki, amely könnyen használható és minden operációs rendszerrel kompatibilis. A Jusp-ot így végül 2014 ősztől dobták piacra, és mára már¹⁰⁹ elérhető mind az Apple, mind pedig a Google Play Store-ban, valamint kompatibilis a Windows-zal is. 2014-ben a Jusp általános tranzakciós tarifája még 2,5 % volt, amely versenyképesnek bizonyult az egyébként jellemző 1-4 %-os tranzakciós díjhoz képest és azóta tovább csökkent.¹¹⁰ **A Jusp havidíj-mentes szolgáltatásainál (Jusp Italy és Jusp Europe Light) az aktuális tranzakciós díj már csak 1,5 %.** A nagyobb forgalmat bonyolító ügyfelek számára elérhető a **Jusp Europe Pro szolgáltatás, melynek ugyan van egy 9,99 eurós havidíja, de a tranzakciók után már csak 0,99 % a fizetendő díj.**¹¹¹ Ez még mindig jóval kedvezőbb, mint például az olasz posta által forgalmazott POS eszközök díja, melyekért havonta 15-25 eurót kell fizetni és mellé a Visa és a Mastercard tranzakciós díja 1,25 %.¹¹²

7.2.3. Wallet-e - mobil POS helyettesítő¹¹³

A Wallet-e a Jusp egyik versenytársa, amelyet 2012-ben alapítottak. A cég 2013-ban stratégiai együttműködést kötött az Infracom Italiával (1999 óta az olasz piacon tevékenykedő ICT vállalat)¹¹⁴ mobil POS fizetőeszköz szolgáltatások kifejlesztéséről. A Wallet-e által kínált szolgáltatások drágábbak a Juspénál mind a tranzakciós díjat, mind a havi szolgáltatási díjakat tekintve. Jelenleg az alábbi csomagokat kínálják: Smart (2 % tranzakciós díj + 6,5 eurós POS havi díj), Premium (1,75 % tranzakciós díj + 5,5 eurós POS havi díj) és Top (1 % tranzakciós díj + 4,5 eurós POS havi díj).¹¹⁵ 2016 februárjában pedig bevezették azt a szolgáltatást, hogy egyszerre több bankszámlát is a Wallet-e-hez lehet kapcsolni.¹¹⁶

7.3. Közvetlen hitelezés és biztosítás – social lending

A Peer to Peer (P2P) hitelezési forma Olaszországban még egy viszonylag gyerekcipőben járó, de ígéretes rendszer. Jelenleg két szolgáltató, a **Smartika** és a **Prestiamoci** rendelkezik a Banca d'Italia

107 <http://smartmoney.startupitalia.eu/startup/47474-20150102-le-9-migliori-startup-FinTech-italiane>

108 <http://jusp.com/index.php>

109 <http://smartmoney.startupitalia.eu/startup/47474-20150102-le-9-migliori-startup-FinTech-italiane>

110 <http://www.pmi.it/economia/mercati/news/83673/commissioni-pos-carta-bancomat-prepagata-confronto.html>

111 <http://jusp.com/pianiprezzi.php>

112 <http://www.poste-impresa.it/online/pmi/bancoposta/pos/fisico.shtml>

113 <https://www.wallet-e.com/che-cos-e>

114 <http://www.infracom.it/it/chi-siamo/#>

115 <https://www.wallet-e.com/come-acquistarlo>

116 http://www.corrierecomunicazioni.it/digital/39575_wallet-e-lancia-multiconto-il-pos-mobile-per-la-gestione-simultanea-di-piu-conti.htm

által kiadott működési engedéllyel, és mindkét startup székhelye az ország pénzügyi központjában, Milánóban található. „Amikor elkezdtek, nem volt olyan ügyvéd, könyvelő, adótanácsadó, vagy egyéb tanácsadó, aki úgy ítélte volna meg, hogy a közvetlen hitelezés lehetséges lenne Olaszországban. Mára viszont már mindenkit meggyőztünk az ellenkezőjéről. El kell ismerni, hogy az engedélyek megszerzése nehéz és bonyolult folyamat volt, hiszen ugyanúgy be kell tartanunk a pénzmosás elleni és ügyfél-átvilágítási követelményeket, illetve szervezeti és működési kontrollra vonatkozó elvárásokat, de ezek a szabályok azokat is védik, akik részt vesznek a platformban.” nyilatkozta **Maurizio Sella**, a Smartika alapítója.¹¹⁷ A Business Online hírportál szerint ezek a közvetlen hitelezési formák sokkal kedvezőbbek, mint a hagyományos bankok által kínált szolgáltatások, mert alacsonyabbak a hitelfelvétel költségei, kevesebb feltételnek kell megfelelni és minden online intézhető. A hírportál számításai szerint a Smartika által felszámított átlagos éves kamat 9,5 %, míg a Prestiamocié 7,5 %.¹¹⁸

7.3.1. Smartika

A Smartika 2015-ben több mint 4 100 hitelt folyósított, összesen 20,8 millió euro értékben, 5 791 aktív hitelező tagja van és mintegy 300 000 eurós eredménnyel zárt.¹¹⁹ Mivel nem sok olyan P2P startup van Európában, amely rendelkezik jegybanki engedéllyel, és ez által az EU mind a 28 országában legálisan folytathat hitelezési tevékenységet, a Smartikára a befektetők is gyorsan felfigyeltek. 2016 januárjában a londoni, FinTech szektorban érdekelt Hamilton Ventures 3,72 millió eurót fektetett be az olasz startupba, így a tőkeemelést követően a Smartika alaptőkéje 4,52 millió euróra nőtt.¹²⁰ A Smartika jelenleg 1 000-tól 15 000 euróig terjedő összegben kínál hiteleket, 12, 24, 36 vagy 48 hónapos futamidővel, a feltételektől függő kamatlábbal. A befektetők számára a Smartika átlagban 6,59 %-os kamatot kínál, 12 hónapos lekötésre.¹²¹

7.3.2. Prestiamoci

A másik, 2015 óta érvényes Banca d'Italia engedéllyel („licenza di Istituto di Pagamento per PituPay”) rendelkező, közvetlen hitelezéssel foglalkozó olasz startup a Prestiamoci. A cég **2011-ben indult, majd 2013-ban együttműködési megállapodást kötött a milánói tőzsde KKV divízióján (AIM Italia) jegyzett Digital Magics inkubátorral, így a Prestiamoci alaptőkéje 550 000 euróra emelkedett és bekerült az inkubátor programba. A Digital Magics ezzel 25,61 %-os részesedést (190 000 eurónak megfelelő) szerzett a Prestiamociban.¹²² 2015-ben a Digital Magics sikeres megállapodást kötött az Innogest SGR, a Banca Sella Holding S.p.A. és Club Italia Investimenti 2 befektetői csoportokkal, melynek keretében újabb 2 millió euróval emelték a Prestiamoci alaptőkéjét, így a Digital Magics részesedése jelenleg 17,2 %-os.¹²³ A Prestiamoci honlapján közölt adatok alapján az eddig a befektetők által rendelkezésre bocsátott tőke összértéke 3,1 millió euro, 705 aktív befektetőjük van és 593 hitelt folyósítottak. A befektetők számára kínált csomagok: Profilo ABC (4,92 %-os megtérülés), Profilo Mix (6,45 %-os megtérülés), Profilo Top (9,4 %-os**

---

117 http://www.repubblica.it/economia/affari-e-finanza/2014/03/17/news/social_lending_arriva_via_internet_lalternativa_ai_prestiti_bancari-81175522/

118 <http://www.businessonline.it/news/45725/prestiti-personali-e-finanziamenti-2016-non-bancari-e-finanziarie-i-nuovi-servizi-online-smartika-e-prestiamoci-come-funzionano.html>

119 <http://smartmoney.startupitalia.eu/round/51317-20160112-smartika-round-hamilton-perrotta>

120 <http://www.crowdfundingbuzz.it/smartika-social-lending-italiano-raccoglie-e372-da-private-equity/>

121 <https://www.smartika.it/it/chiedi-un-prestito/come-funziona-il-prestito-tra-privati.html>

122 <http://www.digitalmagics.com/archives/digital-magics-investe-in-prestiamoci-incubando-la-startup-con-investitori-italiani-e-internazionali-per-un-finanziamento-complessivo-di-550-000-euro/>

123 http://www.repubblica.it/economia/finanza/2015/12/21/news/prestiamoci_chiude_un_aumento_di_capitale_da_2_milioni-129927773/

megtérülés). A hitel felvevők számára 3,9 %-os kamattal kínálnak hitelt, 5,4 %-os teljes hiteldíj mutatóval (Taeg).¹²⁴

7.4. Közösségi finanszírozás

A milánói Università Cattolica del Sacro Cuore friss kutatása szerint Olaszországban jelenleg 82 crowdfunding platform működik, ezek közül 69 aktív és 13 van induló fázisban. A projektek számát tekintve az előző évhez képest ez 68 %-os növekedést jelent, ugyanis 2014 májusában még csak 41 aktív platform volt jelen az olasz piacon. A különböző crowdfunding projektek összfinanszírozása 2014-ben 30,6 millió eurót tett ki, majd több mint 85 %-os növekedést produkálva, 2015-ben megközelítette az 56,8 millió eurót. A világ más országaihoz képest több tényező is nehezíti a közösségi finanszírozás jövedelmezőségét Olaszországban. Egyrészt nagyon töredezett a piac, sok kisebb szereplő van jelen, másfelől pedig viszonylag nagy a lakosság bizalmatlansága az online fizetési eszközökkel szemben, és kevesen tudják, hogy mit is jelent a crowdfunding, bár a média hozzájárulásának köszönhetően a lakosság informáltsága javul.¹²⁵

7.4.1. 105SmartUp és withyouwedo

A Radio 105 indította el a 105SmartUp elnevezésű programot,¹²⁶ amely minden szombaton délután két órát szentel a crowdfunding projekteknek. A Maurizio Guagnetti és Gianluca Pellizoni által vezetett műsort a piacvezető olasz telekommunikációs vállalat, a Telecom Italia mobil divíziója, a TIM szponzorálja. Kevesebb, mint egy év alatt a TIM withyouwedo programja több mint 600 000 eurót gyűjtött össze és ebből az összegből különböző, **a digitális kultúra fejlesztésével, a környezetvédelemmel és az innovációval kapcsolatos projekteket szponzoráltak.**¹²⁷

7.4.2. Kapipal¹²⁸

Világszerte sikeres olasz crowdfunding projekt az Alberto Falossi¹²⁹ által 2009-ben alapított Kapipal, amely az első két évben több mint 250 ezer dollárt gyűjtött össze,¹³⁰ és amelyet 2013-ban a Grow VC globális FinTech befektető vállalat vásárolt fel.

7.4.3. Eppela¹³¹

Az Eppelát 2011-ben alapította Nicola Lencioni. A platform segítségével művészetekkel, technológiával, filmekkel, designnal, zenével, szociális innovációval, divattal és non-profit tevékenységekkel foglalkozó projektekre lehet gyűjtést indítani.¹³² Ez a másik olyan olasz közösségi finanszírozási projekt, amelynek sikerült nemzetközivé válnia és az USA-ban is megkezdte működését.¹³³

7.5. Online vagyonkezelés

A robottanácsadós szolgáltatók közül Olaszországban a MoneyFarm és a Wolf of Trading a legismertebbek.

---

124 <https://www.prestiamoci.it/>

125 <http://www.lastampa.it/2016/05/02/societa/cresce-il-crowdfunding-in-italia-HHqY1IB6ZPr2QmrawD6DVK/pagina.html>

126 <http://www.105.net/sezioni/1273/105-smart-up>

127 <https://withyouwedo.telecomitalia.com/>

128 <http://www.kapipal.com/>

129 <http://www.albertofalossi.com/about.html>

130 <http://www.ilsole24ore.com/art/commenti-e-idee/2011-04-12/sistema-inventato-italiano-064020.shtml>

131 <https://www.eppela.com/it>

132 <http://www.wired.it/economia/business/2013/04/09/tutte-le-piattaforme-di-crowdfunding-italiane/>

133 <http://www.wired.it/economia/finanza/2015/02/20/eppela-crowdfunding-italiano-sbarca-negli-uniti/>

7.5.1. MoneyFarm¹³⁴

A startupot 2011-ben alapította Paolo Galvani, Giovanni Daprà és Andrea Scarso.¹³⁵ (Paolo Galvani ezt megelőzően a Prestiamocinál volt partner). A MoneyFarm ereje abban rejlik, hogy az ügyfelek maguk kezelik a befektetéseiket egy online felületen keresztül, amelyhez valóságos és virtuális szakértőktől kapnak tanácsokat.¹³⁶ A szolgáltatás másik fő jellemzője annak függetlensége: a MoneyFarm nem kap árengedményeket bankoktól vagy más közvetítőktől, finanszírozása kizárólag a fogyasztók által, transzparens módon történik és a befektetés nagyságának mértékétől függ.¹³⁷ **Ennek köszönhetően a startup már 2015 elején több mint 15 000 regisztrált felhasználóval rendelkezett. 2015 novemberében a MoneyFarm 16 millió eurós alaptőke injekciót kapott a londoni FinTech befektetőktől, a Cabot Square Capitaltól és a United Venturestől, és ennek a tőkeemelésnek köszönhetően 2016-ban Nagy-Britanniában is megkezdte működését.**¹³⁸

7.5.2. Wolf of Trading¹³⁹

A másik sikeres olasz robottanácsadó startup titka a szerencsés névválasztás. Davide la Spina online befektető tanácsadó portálján a regisztrált felhasználók száma a Wolf of the Wall Street, azaz a Wall Street Farkasa című filmnek köszönhetően hirtelen 2 000 fővel nőtt, alig pár hét alatt.¹⁴⁰

7.6. Blokklánc-technológia

Az olasz bankok közül eddig az UniCredit és a Banca Intesa fektetett be a blockchain technológiába, de más vállalatok, például az Enel is aktív e területen.¹⁴¹ Az UniCredit csoport 2016. február végén egy 34 oldalas angol nyelvű tanulmányt jelentetett meg „Blockchain-Technology and Applications from a Financial Perspective” címmel.¹⁴² Ebben a szerzők elmagyarázzák, hogy hogyan lehet integrálni a blockchain technológiát a meglévő klasszikus pénzügyi rendszerekbe, valamint, hogy a pénzügyi intézmények is létrehozhatnak saját maguk számára blockchain elszámolási rendszereket. Nem sokkal a tanulmány publikálását követően az UniCredit csoport bejelentette, hogy a londoni Venture Capital Anthemis Group-pal partnerségben elindít egy 200 millió dollár értékű FinTech alapot az USA-ban.¹⁴³

A Banca Intesa San Paolo csoport már 2015-ben publikálta a blockchain technológiák szabályozásával kapcsolatos véleményét az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (European Securities and Market Authority – ESMA) felkérésére.¹⁴⁴ A Banca Intesa ezen felül létrehozott egy Tech-Marketplace¹⁴⁵ elnevezésű innovációs központot. A projekt célja az olasz startupok közötti kommunikáció elősegítése, a fiatal tehetségek képzése és a startup projektek számára befektetők keresése.¹⁴⁶ A nem banki finanszírozású projektek közül a legkiemelkedőbb a co-workinget, azaz a közösségi munkát és a nyílt forráskódú fejlesztéseket ösztönző BlockchainLab. A Giacomo Zucco

---

134 <https://www.moneyfarm.com/it/>

135 <http://smartmoney.startupitalia.eu/startup/47474-20150102-le-9-migliori-startup-FinTech-italiane>

136 <http://www.soldiblog.it/post/105989/moneyfarm-la-startup-italiana-che-rivoluziona-gli-investimenti>

137 <https://www.moneyfarm.com/it/costi-rendimenti>

138 http://www.economyup.it/startup/3390_16-milioni-per-moneyfarm-investimento-record-per-il-FinTech-italiano.htm

139 <http://wolfoftrading.com/index.php>

140 <http://smartmoney.startupitalia.eu/startup/30982-20140620-wolf-of-trading>

141 [http://www.repubblica.it/economia/affari-e-](http://www.repubblica.it/economia/affari-e-finanza/2016/03/14/news/goldman_intesa_unicredit_scommettono_su_blockchain_notaiο_digitale_delle_transazioni-135505566/)

finanza/2016/03/14/news/goldman_intesa_unicredit_scommettono_su_blockchain_notaiο_digitale_delle_transazioni-135505566/

142 <https://www.scribd.com/doc/303933279/Blockchain-Technology-and-Applications-from-a-Financial-Perspective>

143 http://FinTechnews.ch/blockchain_bitcoin/unicredit-releases-blockchain-paper-launches-us200m-FinTech-fund/2814/

144 <http://cointelegraph.it/news/intesa-sanpaolo-presenta-allesma-il-suo-parere-su-bitcoin-e-blockchain>

145 <http://www.tech-marketplace.com/it/>

146 <http://www.wired.it/partner/intesasanpaolo/>

által Milánóban alapított kutatási központ a közös munka segítségével és az innovatív munkakörnyezet segítségével viszi előre a projekteket.¹⁴⁷

7.7. Szabályozói háttér

Az Európai Bizottság 2007/64/EC számú „Payment Service Directive” (PSD) irányelve szól a fizetési szolgáltatásokról,¹⁴⁸ amelyet Olaszországban a 2010/11-es számú törvényerejű rendelettel ültették át a nemzeti jogrendbe. Ennek a rendeletnek a 33. paragrafusa említ a Testo Unico Bancario (TUB), azaz a banki szabályozásokon belül újfajta pénzügyi műveletek működtetéséhez szükséges megoldásokat, például pénzközvetítési, pénzgyűjtési és átutalási számlákat, és a megbízások végrehajtására, illetve a vagyonkezelésre vonatkozó szabályozásokat.¹⁴⁹ A P2P, azaz a közvetlen hitelezési és biztosítási tevékenységeket a Banca d’Italia általános felügyeleti szervéhez kell bejelenteni és pénzforgalmi intézményként meg kell felelni a TUB előírásoknak is.

---

147 <http://www.blockchainlab.it/>

148 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:en:PDF>

149 http://www.dirittobancario.it/sites/default/files/allegati/donato_g.b._regolamentazione_del_peer-to-peer_lending_in_italia_2015_0.pdf

8. SPANYOLORSZÁG

A spanyol pénzügyi piac 80 %-át ugyan még mindig a klasszikus értelemben vett bankok teszik ki, ezzel együtt a FinTech beruházások 2013 óta megháromszorozódtak Spanyolországban. A London School of Economics Enterprise „A spanyol vállalatok digitális átalakulása” című tanulmányából kiderül, hogy a hagyományos pénzügyi szektor válsága a FinTech szektor fejlődéséhez és térnyeréséhez, valamint a bankok digitalizálódásához vezetett. A tanulmány szerint 2015-ben a FinTech beruházások száma 39 %-kal nőtt az előző évhez képest és a startup beruházások egészének 21,5 %-át a technológia és pénzügy egyesítését célzó projektekre fordítják. A spanyol FinTech vállalatok 23 %-a innovatív fizetési megoldásokra, 21 %-uk pedig az alternatív részvételi modelleken alapuló hitelek finanszírozására szakosodott.¹⁵⁰

Az El País vezető spanyol napilap is beszámolt¹⁵¹ a Capgemini és az Efma által publikált **World Retail Banking Report 2016**¹⁵² jelentésről, amely szerint a spanyol lakosság 70 %-a használ FinTech szolgáltatásokat és ezzel párhuzamosan romlik **a spanyol bankok általános megítélése. A hagyományos spanyol pénzintézetek a 2015-ös 13. helyről 2016-ra a mért országok között a legutolsó, 32. helyre csúsztak le.** Ez a visszaesés a **Customer Experience Index (CEI) 8,4 pontos csökkenésének volt köszönhető,** az ügyfelek megítélése szerint a bankok szolgáltatásainak színvonala az összes kategóriában romlott. Az ügyfeleknek **mindössze 35,7 %-a rendelkezik pozitív tapasztalattal** a banki szolgáltatásokat illetően és csak **40,4 %-uk bízik meg a bankjában.** A személyes, bankfiókokban való ügyintézés csak az ügyfelek 12,5 %-a preferálja.

8.1. Pénzforgalmi szolgáltatások

8.1.1. Kantox¹⁵³

A Kantox egy átfogó pénzváltó platform, melyet 2011-ben alapítottak. A Kantox platformon keresztül jelenleg több mint 1 500 ügyfél vált át közel 35 féle valutát a világ 50 országában, 0,29 %-os tranzakciós díjjal, amely a bankok által felszámított díj töredéke.¹⁵⁴

8.1.2. PayPro¹⁵⁵

A PayPro egy online fizetőeszköz, amely a mikro- és kisvállalkozások számára több mint 25 pénznemben teszi lehetővé a nemzetközi kifizetéseket anélkül, hogy a KKV-k jelen lennének az adott országban. A PayPro 0,35 %-os tranzakciós díjat számol fel, ami akár 90 %-os megtakarítást is jelenthet a bankok által alkalmazott díjakhoz képest.¹⁵⁶

8.2. Közvetlen hitelezés és biztosítás

Spanyolországban az első, közvetlen hitelezéssel foglalkozó startup a Circulantis¹⁵⁷ volt, amely mára már kiépült ügyfélkörrel rendelkezik, amelyet a honlapján is közzétesz. A finanszírozott projektek között nagyobb szállodák is megtalálhatók, és az ügyfelek olyan ismert márkákba is befektethetnek,

---

150 <http://www.vlcnoticias.com/el-sector-FinTech-gana-terreno-a-la-banca-tradicional-en-espana/>

151 http://economia.elpais.com/economia/2016/04/20/actualidad/1461177719_597101.html

152 <https://www.worldretailbankingreport.com>

153 <http://kantox.com/es>

154 <http://kantox.com/es/precios>

155 <https://www.thepaypro.com/es/>

156 <http://www.elreferente.es/tecnologicos/ecosistema-FinTech-espana-startups-29418>

157 <https://circulantis.com/>

mint az El Corte Inglés kereskedelmi lánc.¹⁵⁸ A P2P hitelezési forma nagyon elterjedt a spanyol piacon, a legaktívabb startupok ezen a területen az **Indexa Capital**¹⁵⁹, a **Moneyman**¹⁶⁰, a **Kredito24**¹⁶¹, az **Aeribus**¹⁶², az **Ecrowd!**¹⁶³, és a **Finanzarel**¹⁶⁴. A mikro hitelezés is nagyon kedvelt a spanyol FinTech startupok körében, a **Creditomovil**¹⁶⁵, a **Cashper**¹⁶⁶, illetve a **Paga+Tarde**¹⁶⁷ a legismertebb szolgáltatók.

8.3. Online vagyonekezelés

A robottanácsadós befektetési szolgáltatásokkal foglalkozó startupok közül a legismertebbek a 2013-ban alapított **Finamatrix**¹⁶⁸ valamint **Darwinex**,¹⁶⁹ (mindkettő Madridban és Londonban is rendelkezik székhellyel), illetve az **Informa**,¹⁷⁰ amely pénzügyi megoldások mellett marketing szolgáltatásokat is kínál. Spanyol alapítású, de a nemzetközi piacokon is aktív az **Openfinance**¹⁷¹ **pénzügyi tanácsadással és portfóliókezeléssel foglalkozó szolgáltató**, amely az Infobolsa BME és a Deutsche Börse csoport tagja. Jelenleg Spanyolországban, Franciaországban, Andorrában, Németországban, Kolumbiában, Mexikóban, Chilében és Costa Ricában folytat tevékenységet.¹⁷²

8.4. Blockchain technológia

A spanyol bankok közül a **BBVA USA-beli leányvállalata** a világon az egyik olyan bank, amely élen jár a blockchain, illetve Bitcoin technológiákkal kapcsolatos kutatásokban és befektetésekből.¹⁷³ A 2015 júliusában kiadott „**Blockchain Technology: The Ultimate Disruption in the Financial System**” című kutatás¹⁷⁴ rámutatott, hogy ezek az új, innovatív technológiák jelentősen lecsökkentik majd a banki tranzakciók költségeit és átalakítják a pénzügyi intézmények működési modelljét. A másik a FinTech területen aktív bank a **Banco Santander**, amely 2014 júliusában 100 millió dolláros alaptőkével elindította az Innoventure elnevezésű FinTech befektetési platformot, amelynek fő célja a szektorban tevékenykedő startupok felkarolása.¹⁷⁵ A 2015 júliusában publikált **FinTech 2.0 Report**¹⁷⁶ pedig arra mutatott rá, hogy a blockchain technológiák kifejlesztése és használata 2022-ig akár 20 milliárd dollár megtakarítást is jelenthet a bankok számára.¹⁷⁷

---

158 <https://circulantis.com/mercado/pagina/2>

159 <https://indexacapital.com/es>

160 <https://www.moneyman.es/>

161 <https://www.kredito24.es/>

162 <https://www.arboribus.com/>

163 <https://www.ecrowdinvest.com/>

164 <http://www.finanzarel.com/>

165 <https://www.creditomovil.es/>

166 <https://www.cashper.es/>

167 <https://www.pagamastarde.com/>

168 <http://finamatrix.com/>

169 <https://www.darwinex.com/es/>

170 <http://www.informa.es/>

171 <http://www.openfinance.es/>

172 <http://www.elreferente.es/tecnologicos/ecosistema-FinTech-espana-startups-29418>

173 <http://www.coindesk.com/bbva-blockchain-tech-could-replace-centralised-finance-system/>

174 https://www.bbvarsearch.com/wp-content/uploads/2015/07/150710_US_EW_BlockchainTechnology.pdf

175 <http://santanderinnoventures.com/>

176 <https://www.finextra.com/finextra-downloads/newsdocs/the%20FinTech%20%200%20paper.pdf>

177 <http://www.coindesk.com/santander-blockchain-tech-can-save-banks-20-billion-a-year/>

8.5. Szabályozás, iparági együttműködés

Spanyolországban 2016 elején született meg az „**Asociación Española de FinTech e Insurtech (AEFI)**” elnevezésű szövetség.¹⁷⁸ A szervezet jelenleg 70 tagot számlál, a céljuk az, hogy Spanyolország két nagyvárosa, Madrid és Barcelona legyenek Európa FinTech és InsurTech központjai.¹⁷⁹

Spanyolországban a FinTech vállalatok működését a tavaly áprilisban elfogadott, 2015/5 számú törvény szabályozza. Az V. paragrafus érinti a participatív platformok finanszírozását, azaz a crowdlendinget, illetve a crowdfundingot.¹⁸⁰

---

178 http://economia.elpais.com/economia/2016/03/02/actualidad/1456920647_222649.html

179 <http://asociacionFinTech.es/>

180 <http://www.iniziar.com/crowdfunding/notas-sobre-la-ley-52015-de-fomento-de-la-financiacion-empresarial/>

9. TÖRÖKORSZÁG

Törökországban a klasszikus értelemben vett pénzügyi szektor és az innovatív technológiai megoldások párhuzamosan fejlődnek. „A törökök elismerten gyorsan alkalmazkodnak az új technológiákhoz és a FinTech szektorral való kapcsolatuk együttműködő és szimbiotikus.” - nyilatkozta Lu Zurawski, az ACI Worldwide Consumer Payments Practice Lead, EMEA régió vezetője. Mivel a legtöbb török fogyasztó napi szinten használja az internetet, a bankok igyekeznek kielégíteni az ügyfelek elvárásait, és az elmúlt öt évben éles verseny alakult ki az innovatív pénzügyi megoldások területén. 2015 szeptemberében a spanyol BBVA lakossági üzletága bejelentette, hogy a török fogyasztók számára több olyan online és elektronikus szolgáltatást fejlesztett ki, amelyek közül sokra még más, fejlettebb országban sincs igény. A klasszikus bankok Törökországban most már olyan bankfiókokat is nyitnak, ahol nincsenek értékesítők, mert az ügyfelek a terminálokon keresztül egyszerűen hozzáférhetnek a számlájukhoz és még hitelt is fel tudnak venni ennek segítségével. **A FinTech piac folyamatosan növekszik, a befektetések mértéke évente 19 %-kal nő, és 2016-ban a török FinTech piac az előrejelzések szerint 19,6 milliárd dollárt ér majd.**¹⁸¹

9.1. Pénzforgalmi szolgáltatások

A **pénzforgalmi szolgáltatások terén aktív Cardtek**et 2001-ben alapították. A cég innovatív megoldásokra törekszik, így a kiemelt projektjei közé tartozik a mobil fizetés, a felhő-alapú rendszerek és az „intelligens város” megoldások. „*Ma, a gyors technológiai fejlődésnek és az ügyfelek gyors alkalmazkodásának köszönhetően, a technológia és a pénzügyi szektor szorosan együttműködik.*” nyilatkozta Ayse Nil Sarıgöllü, az isztambuli székhelyű vállalat vezérigazgatója.

A legsikeresebb **online fizetési megoldásokkal foglalkozó vállalat** a 2012-ben alapított **Iyzico**, amely 2015-ben **6,2 millió dolláros Series B típusú tőkeinjekciót kapott**. Ezzel az isztambuli székhelyű vállalat alaptőkéje 9,4 millió dollárra nőtt.¹⁸²

A török gazdaságot 99 %-ban kisvállalkozások alkotják, amelyek az összes foglalkoztatott 75 %-át alkalmazzák. Mégis, ezek a vállalkozások sok esetben kevésbé termelékenyek, mint a nagyvállalatok, amelynek oka sokszor a pénzügyek nem megfelelő kezelése. 2015-ben a Wired magazin Európa egyik leggyorsabban fejlődő startupjának minősítette¹⁸³ a **Paraşüt**¹⁸⁴ nevű isztambuli startupot, amely számlázó és könyvelő szoftveralkalmazásokat kínál a török kisvállalkozások részére. A cég az elmúlt évben 1,9 millió dollár értékben végzett könyvelési szolgáltatást és 12 000 felhasználót szerzett. Sean Yu, a **Paraşüt alapítója szerint** „*a török FinTech szektor rendkívül gyors ütemben növekszik, hála a megbízható pénzügyi infrastruktúrájának, amely lehetőséget ad a fiatal startupok fejlődésére. A fő kihívás a török FinTech iparág számára az, hogy szükség lenne egy friss szabályozási háttérre.*”

A Wired magazin által kiemelt másik török startup az **Incir**,¹⁸⁵ amely ügyfelei számára nem csupán egy e-kereskedelmi platformot hozott létre, hanem gondoskodik az úgynevezett „back-office”

---

¹⁸¹<http://www.hurriyetdailynews.com/in-turkey-finance-and-technology-approaching-each-other-in-development.aspx?pageID=449&nID=93755&NewsCatID=345>

¹⁸² <http://FinTechranking.com/2015/05/26/turkish-online-payment-company-and-stripe-competitor-iyzico-closes-6-2-million-series-b/>

¹⁸³ <http://www.wired.co.uk/magazine/archive/2015/09/features/100-hottest-european-startups-2015-istanbul>

¹⁸⁴ <https://www.parasut.com/> (török nyelven)

¹⁸⁵ <http://www.incir.com/>

funkciókról is, azaz a fizetés-feldolgozásról, a gyártási folyamatokról és a marketing háttérről. Az Incir, bár nemrég indult, már a kezdetektől felhívta magára a kockázati tőke-befektetők figyelmét, ugyanis a havi átlagos bevétele 2 millió dollár, és 2013-2014 között 2 500 %-os növekedést ért el.¹⁸⁶

9.2. Közösségi finanszírozás

A közösségi finanszírozás, azaz a crowdfunding területén a Fongogo a legismertebb török vállalat.¹⁸⁷ A Fongogo¹⁸⁸ segítségével környezetvédelmi, művészeti, illetve filmekkel és designnal kapcsolatos projektekre lehet forrást gyűjteni.

9.3. Blokklánc-technológia

A bitcoin exchange technológiát a török bankok közül elsőként a BTC Türk bank alkalmazta: már 2013-ban lehetővé tette a bitcoin és a török líra közötti váltást.¹⁸⁹ Az angol nyelvű sajtó azonban még 2015-ben is azt írta, hogy Törökországban továbbra is hiányzik a bitcoin használatával kapcsolatos szabályozás, mert a bitcoin a BRSA rendelet alapján nem minősül elektronikus pénznek. Ennek ellenére Törökország kétségtelenül fontos központnak számít a blokklánc kutatás terén.¹⁹⁰

---

186 <http://www.wired.co.uk/magazine/archive/2015/09/features/100-hottest-european-startups-2015-istanbul>

187 <http://www.slideshare.net/parasut/future-of-FinTech-in-turkey>

188 <http://www.fongogo.com/>

189 <http://www.coindesk.com/btcturk-becomes-the-first-turkish-lira-to-bitcoin-exchange/>

190 <http://insidebitcoins.com/news/bitcoin-around-the-world-turkey/31166>

10. LATIN-AMERIKA

10.1. A pénzügyi innovációk helyzete a régióban

Latin-Amerikában és a karibi (LAK) régióban a **pénzügyi innovációk a lakosság pénzügyi rendszerbe való bevonását** („inclusión financiera” / „financial inclusion”) **célozzák**. Erre azért is van szükség, mert a Világbank Global Findex adatai¹⁹¹ szerint 2014-ben a bankszámlával rendelkező felnőtt korúak aránya mindössze 51 % volt a régióban. A 15 év feletti lakosság 28 %-a bankszámlájáról közvetlenül, saját bankkártyájával intézi fizetéseit, amely a fejlődő világra jellemző arány kétszerese, ugyanakkor csak 8 %-uk vett eddig fel hitelt pénzügyi intézménynél. Ez az arány megegyezik az európai és közép-ázsiai adatokkal, ahogyan az egyéb forrásból eredő kölcsönök aránya is hasonló (a Világbank szerint a hitelek különböző forrásainak összességét tekintve elmondható, hogy a latin-amerikai és karibi felnőtt korú lakosság 33 %-a, míg az európai és közép-ázsiaiak 40 %-a folyamodik kölcsönért). Elemzők azt várják, hogy a pénzügyi szektorban megjelenő újítások javítani fognak ezeken az arányokon.

A korábbi történelmi (adósság) válságokból eredő tapasztalatok arra sarkallták Latin-Amerikát, hogy a külföldi pénzügyi intézmények terjeszkedését csak bizonyos korlátok mellett támogassák (ilyen volt például az önálló leánybankok alapításának kötelezettsége, a változó fokú devizakorlátozások vagy a befektetési és nyugdíjalapok külföldi kitétségeinek csökkentésére vonatkozó előírások). A 2008. évi globális pénzügyi válság következtében azonban a külföldi bankok Latin-Amerikában is mérsékeltek működésüket - így nehezebbé vált a hitelhez való hozzáférés, valamint csökkent a verseny mértéke a pénzügyi szektorban -, és a bankok helyett a biztosítótársaságok és a nyugdíjalapok váltak meghatározóvá.¹⁹² **A gazdasági és társadalmi fejlődést szolgáló pénzügyi bevonás arányának növelésére így új, innovatív megoldásokra¹⁹³ van szükség, amelyek a pénzügyi oktatási stratégiáktól egészen a közösségi média felhasználásán alapuló technológiai újításokig terjedhetnek.**¹⁹⁴ Napjainkra Latin-Amerikában a **pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos mobilalkalmazások** váltak meghatározóvá a pénzügyi bevonódás elősegítésében;¹⁹⁵ ennek egyik mozgatórugója az, hogy a térségben ma már több mint 400 millió okostelefon-felhasználó él (amely a teljes lakosság közel kétharmadát jelenti).

Az Amerika-közi Fejlesztési Bank Csoport (The IDB Group) tagjának számító Multilaterális Befektetési Alap (FOMIN)¹⁹⁶ felhívja a figyelmet, hogy **bár számos új innovációs technológia áll rendelkezésre a bankrendszeren kívül közvetített pénzügyi szolgáltatások előmozdítására, fontos az is, hogy ezekhez megfelelő fogyasztóvédelmi szabályozás társuljon**. Kiemelik, hogy az alacsony jövedelmű lakosság pénzügyi rendszerbe való bevonása komoly üzleti potenciált (és költséghatékony megoldásokat) jelent a pénzügyi intézményeknek, míg a társadalom sérülékenyebb rétegei számára is új lehetőségeket teremt. A FOMIN váratlan, új szereplőként tekint a **FinTech cégekre** ebben a környezetben, melyek **egyik előnye, hogy csökkentik a pénzügyi és**

---

191 <http://datatopics.worldbank.org/financialinclusion/region/latin-america-and-caribbean>

192 <https://agenda.weforum.org/espanol/2016/04/01/negocios-con-los-vecinos-integracion-financiera-regional-en-america-latina/>

193 <https://www.caf.com/media/4212/7-ideas-para-inclusion-financiera.pdf>

194 <http://idbdocs.iadb.org/wsdocs/getDocument.aspx?DOCNUM=39922171>

195 <http://www19.iadb.org/intal/intalcdi/PE/2015/15195.pdf>

196 [http://www.fomin.org/es-es/PORTADA/FOMINblog\(es-ES\)/Blogs\(es-ES\)/DetailsBlog\(es-ES\)/ArtMID/13858/ArticleID/3240/El-futuro-de-la-inclusi%C3%B3n-financiera.aspx](http://www.fomin.org/es-es/PORTADA/FOMINblog(es-ES)/Blogs(es-ES)/DetailsBlog(es-ES)/ArtMID/13858/ArticleID/3240/El-futuro-de-la-inclusi%C3%B3n-financiera.aspx)

tranzakciós költségeket, miközben növelik, bővítik az ügyfelek egyes technológiákhoz kapcsolódó ismereteit. Másrészt egyre nagyobb a szerepük a **kkv-finanszírozásban, a bankszektor bővülésében és a likviditás növekedésében** is; segítségükkel széleskörű fogyasztói adatok szűrhetőek le, innovatív megoldásaikkal pedig elemezni tudják a hitelkockázati tényezőket.¹⁹⁷

10.2. A FinTech-cégek megjelenése Latin-Amerikában

A BBVA spanyol alapítású bankcsoport innovációs központjának¹⁹⁸ elemzői szerint a latin-amerikai FinTech körkép igen ígéretes, azonban **a cégek a régió innovációs, technológiai és vállalkozói képességi szintje miatt számos kihívásba ütköznek.** Ezek közé tartozik például az **új szolgáltatások kifejlesztéséhez szükséges adatokhoz való korlátozott hozzáférés,** de meghatározó szerepe van annak is, hogy adott FinTech vállalat milyen mélységben ismeri az adott pénzügyi ágazatot, valamint annak is, hogy a **fennálló szabályozás mekkora teret enged az innovatív megoldásoknak.** Tovább nehezíti a FinTech-ek helyzetét Latin-Amerikában, hogy **a pénzügyi szolgáltatások piacát öt nagybank uralja,** és ha azok nem hajlandóak együttműködni egyes startupokkal, akkor azok komoly kihívások elé kerülnek.¹⁹⁹

A közelmúltban a pénzügyi innovációkra épülő startupokra is úgy kezdtek tekinteni Latin-Amerikában, mint **a pénzügyi bevonódás egyik legfontosabb előmozdítójára.**²⁰⁰ Így a régió még a külföldi cégek figyelmét is felkeltette, annak ellenére, hogy nem kínál olyan kedvező környezetet a FinTech-ek számára, mint Izrael, az Egyesült Államok vagy az Egyesült Királyság, illetve nem kezdődött meg a szegmens olyan mértékű állami támogatása, mint például Hongkongban, Luxemburgban vagy Szingapúrban, valamint nem indultak olyan jelentős inkubátor-programok, mint Londonban, Berlinben vagy Amszterdamban.²⁰¹ A jelenleg Latin-Amerikában működő **FinTech szolgáltatók 2009-ben kezdtek megjelenni, számuk 2013-ban nőtt meg ugrásszerűen.**²⁰² **2010 és 2015 között** a latin-amerikai és karibi régióban a FinTech szegmensbe összesen **139 millió dollár értékű külföldi működőtőke** áramlott be.²⁰³ A nemzetközi befektetők közé sorolható például a **spanyol Fintonic,** amely jelenlegi világszerte versenyelőnyét kihasználva Chilében, Kolumbiában és Mexikóban is terjeszkedik **Mint** nevű platformjával, amely a felhasználók bankszámlájához kapcsolódva végez elemzéseket és számításokat arra vonatkozóan, hogy hogyan lehetne hatékonyabb a gazdálkodás.²⁰⁴

Csak a mobilfizetési szegmenset tekintve elmondható, hogy jelenleg körülbelül 40, mobilfizetési megoldásokat kínáló FinTech szolgáltató működik a latin-amerikai és karibi régióban, **a legtöbbjük Kolumbiában, Brazíliában és Mexikóban.** Meglepő módon ugyanakkor például a hosszú évek óta gazdasági és politikai zűrzavarban élő Haitin közel háromszor annyi mobilfizetési szolgáltatás érhető el, mint Argentínában, Chilében vagy Panamában.²⁰⁵

---

197 <http://blogs.iadb.org/sectorprivado/2015/08/13/FinTech-son-una-oportunidad-para-las-instituciones-financieras-negocios-sostenibles/>

198 <http://www.centrodeinnovacionbbva.com/noticias/las-FinTech-se-abren-camino-en-america-latina#sthash.DY4bFbJ4.dpuf>

199 <http://www.forbes.com/sites/elizabethmacbride/2015/08/30/7-emerging-FinTech-players-in-top-latin-american-markets/#355cb594473e>

200 <http://www.americaeconomia.com/analisis-opinion/la-situacion-de-los-emprendimientos-FinTech-en-latina>

201 <http://www.bankingtech.com/464212/infographics-global-FinTech-landscape/>

202 <https://letstalkpayments.com/mobile-money-in-latin-america-is-a-hidden-goldmine/>

203 <http://www.bankingtech.com/464212/infographics-global-FinTech-landscape/>

204 <http://www.forbes.com/sites/elizabethmacbride/2015/08/30/7-emerging-FinTech-players-in-top-latin-american-markets/#355cb594473e>

205 <https://letstalkpayments.com/mobile-money-in-latin-america-is-a-hidden-goldmine/>

10. ábra: Latin-Amerika FinTech-térképének egy szelete, amely az elérhető mobilfizetési szolgáltatásokat mutatja.

forrás: <http://letstalkpayments.com/wp-content/uploads/2016/02/52.png>

10.3. Brazília FinTech-térképe

Szakértők szerint Brazília rendkívül kedvező lehetőségeket kínál a FinTech cégek számára,²⁰⁶ amelyek - elsősorban a hitelezést bővítő szolgáltatásaikkal - **javíthatnak a lakosság azon 40 %-ának helyzetén, akik továbbra sem veszik igénybe a hagyományos bankrendszer szolgáltatásait, azonban akiknek körében szintén magas az okostelefonok elterjedtsége.**²⁰⁷

11. ábra: FinTech-cégek Brazíliában: a vállalatok többsége a mobil- és elektronikus fizetések, a könyvelés/pénzügyi menedzsment, valamint a beruházások/crowdfunding területein működik.

forrás: <http://letstalkpayments.com/wp-content/uploads/2016/02/52.png>

A legsikeresebb FinTech-cégek között említhető a 2013-ban alapított és mára több mint másfélmillió felhasználóval rendelkező **GuiaBolso** („Pocket Guide”), amely a spanyol Mint-hez hasonlóan a személyes pénzügyek menedzselését, a kiadások racionalizálását, kategorizálását és jövőbeli tervezését segíti.²⁰⁸ Ugyancsak befektetési döntésekben segít a **Magnetis**, amely egy, a megtakarítások, illetve befektetési eszközök nagyságától függetlenül bárki számára elérhető intelligens platform. A Magnetis egészen addig ingyenesen segít a befektetési terv alakításában, amíg az ügyfél nem dönt úgy, hogy valóban meg is valósítja azt (ekkor a befektetésre kerülő éves összeg 0,4 %-át számítja fel). A cég úttörőnek számított, amikor 2010-ben megkezdte működését, mára pedig már 115 ezer ügyfele van, akik eddig közel hárommilliárd dollár értékű befektetést eszközöltek.

206 <https://www.linkedin.com/pulse/rise-FinTech-brazil-rafael-berti>

207 <https://letstalkpayments.com/brazils-FinTech-is-a-carnival-of-innovation-in-latin-america/>

208 <https://www.guiabolso.com.br/como-funciona#close/modal-embed1>

Az elmúlt időszakban komoly figyelem övezi a kaliforniai Sequoia Capital nevű kockázati tőke társaság által támogatott **Nubank**ot is, amely éves díj nélküli hitelkártyákat bocsát ki, és amely hirdetési kampányok alkalmazása nélkül is több mint 300 ezer ügyfelet szerzett. A Nubank az ügyfeleivel többnyire a közösségi média vagy az applikációba épített chat-funkció segítségével kommunikál. A 2014-ben alapított Nubank a vezetőség szerint átlagosan 63 %-os havi növekedést ért el az elmúlt évben.²⁰⁹

A hitelezési szegmens egyik legígéretesebb innovátora a **Bankfacil**, amely a hitelező és a hitelfelvevő közötti tárgyalásokat könnyítő intelligens szolgáltatásokat kínál. A hitelek egyelőre főként az ingatlan- és az autópiacra fókuszálnak.²¹⁰ A számviteli és pénzügyi menedzsment területén az élvonalban szerepel a Santa Catarinában alapított, SaaS (azaz „Software as a Service”, vagyis a szoftver szolgáltatásként való értékesítése) alapon működő vállalat, a **ContaAzul**. A cég egyébként egy Szilícium-völgyi kockázati tőkealap finanszírozásában jött létre, s elsősorban kisvállalkozások számára könnyíti meg a finanszírozási és értékesítési feladatokat.²¹¹

A legnagyobb biztosítócégeket integrálja online platformjába a **Bidu** nevű „bróker”. A Sao Paulóban működő cég több mint 600 ezer felhasználóval rendelkezik,²¹² s olyan befektetőket tudhat maga mögött, mint a londoni Amadeus Capital, amely 2014-ben közel 9 millió dollárt fektetett a biztosítók ajánlatait összehasonlító alkalmazásba.²¹³ Az elektronikus fizetéseket lehetővé tevő platformok közül az egyik legkedveltebb a **Vindi**, amely pénzügyi és számlázási szolgáltatásokat nyújt kis- és középvállalkozások számára.²¹⁴ A biztonságos elektronikus kereskedelmet Brazíliában egyelőre csak egy innovátor, a **Konduto** biztosítja, amely a fogyasztók magatartását elemzi a végrehajtott internetes keresések alapján, és az így nyert információkkal igyekszik kiszűrni a csalásokat.²¹⁵

Latin-Amerika jelenleg legnagyobb „bitcoin tőzsdéje” a 2014-ben alapított **Foxbit**. A startup 2015-ben még társadalmi kampányt is indított azzal a céllal, hogy minden kiberpénzzel kereskedő tőzsde tegyen felajánlásokat olyan szervezetek számára, amelyek konfliktusövezetekben végzik munkájukat. A Foxbit maga ekkor az Orvosok Határok Nélkül non-profit szervezetet támogatta.²¹⁶

A technológiai fejlődéssel az ország jelentősebb kereskedelmi bankjai is lépést kívánnak tartani. Brazília legnagyobb és legjövedelmezőbb bankja, az **Itaú** például 2014-ben megvásárolta a **MaxiPago** elektronikus fizetési megoldást, valamint partnerségre lépett számos befektetővel és akcelerátorral (azaz startupok támogatására létrejött magánvállalkozásokkal), így az Itaú ernyője alatt összesen 42 startup cég bontogatja szárnyait; köztük hat FinTech vállalkozás. A **Bradesco** pedig New Yorkba, a Szilícium-völgybe és Londonba küldi a munkatársait, hogy a digitális technológiákat tanulmányozzák, az InnovaBRA üzleti inkubátor program létrehozásával pedig olyan startupokat támogat, amelyek tevékenysége a bankszektorhoz kötődik.²¹⁷

---

209 <http://FinTechbrazil.com/nubank-shaking-brazilian-FinTech-market/>

210 <https://www.bankfacil.com.br/>

211 <http://FinTechbrazil.com/20-hottest-FinTech-startups-in-brazil/>

212 <https://letstalkpayments.com/brazils-FinTech-is-a-carnival-of-innovation-in-latin-america/>

213 <http://pulsosocial.com/2014/04/29/con-inversion-en-bidu-el-fondo-europeo-amadeus-capital-aterriba-en-latam/>

214 <https://www.vindi.com.br/cadastro/>

215 <http://FinTechbrazil.com/20-hottest-FinTech-startups-in-brazil/>

216 <http://www.bitcoinnews.com.br/bitcoinbrasil/foxbit-lanc%CC%A7a-campanha-bitcoin-pela-paz/>

217 <https://www.linkedin.com/pulse/rise-FinTech-brazil-rafael-berti>

10.4. Kolumbia FinTech-térképe

Az elmúlt években egyre több startup kezdte meg működését Kolumbia nagyvárosaiban; a legkedveltebb startup helyszín ma már nem a főváros, hanem Medellín. Az olyan finanszírozási programok, mint például a helyi önkormányzat által létrehozott „Ruta N” – ami innovációs és üzleti centrumként működve olyan új üzleti tevékenységeket ösztönöz, amelyek erősítik a kolumbiai tudományos, technológiai és innovációs fejlesztéseket – komoly vonzerővel ruházzák fel a startupok szemében Medellint, amely hasonló időzónához tartozik, mint az USA nyugati parti nagyvárosai.²¹⁸

A startupok között egyre több FinTech jelenik meg, így Kolumbia méltán pályázhat Brazília és Mexikó mellett az iparág latin-amerikai központjának címére.²¹⁹ **Jelenleg körülbelül 70 FinTech cég működik az andoki országban, jelentős részük a fizetések és hazautalások, az online hitelezés, valamint a vállalati pénzügyi menedzsment területén.**²²⁰

12. ábra: Kolumbia FinTech-térképe

forrás: <http://pulsosocial.com/2016/03/18/el-mapa-imperdible-de-las-startups-FinTech-en-colombia/>

Elemzők szerint a fizetések szegmensében az innovációt az észak-amerikai és az európai trendek befolyásolják, a hitelezési platformok azonban latin-amerikai sajátosságokat tükröznek, és viszonylag nagy részük mikro hitelezésre szakosodik. A társadalom pénzügyi rendszerbe való bevonását célozza ilyen módon az Aflore, a TuCreditoColombia és a Refinancia is, amelyek a legebevezhetőbb rétegek pénzügyi helyzetén kívánnak javítani.²²¹

218 <http://tech.co/top-5-cities-launch-startup-latin-america-2015-02> és <https://gigaom.com/2014/09/06/where-to-found-startup-latin-america/>

219 <http://www.panamericanworld.com/es/articulo/colombia-hub-de-emprendimiento-FinTech-latinoamerica>

220 <http://pulsosocial.com/2016/03/18/el-mapa-imperdible-de-las-startups-FinTech-en-colombia/>

221 <http://www.finnovista.com/FinTech-radar-colombia/>

Kolumbiának nagy nemzetközi elismerést jelentett, hogy az idei évben Bogotában rendezték meg a **FINNOSUMMIT** nevű pénzügyi innovációs rendezvényt, amely elsősorban európai és latin-amerikai innovátoroknak szól. Az idei konferencián a technológiák továbbfejlesztési lehetőségein túl kiemelt téma volt a szabályozás, ugyanis a jelenlegi rendelkezések inkább hátráltatják, mintsem ösztönzik a pénzügyi innovációs vállalkozásokat. Az eseményen díjazták a legjobb dél-amerikai FinTech-cégeket is, és a *FINNOSUMMIT Challenge* keretében megválasztott legígéretesebb innovátorok az idén mind kolumbiaiak voltak: a már említett Aflore mellett az **Alegra** részesült a címben, amely felhőalkalmazással teszi lehetővé a kisvállalkozások számára a számlák és kifizetések adminisztrációját.²²²

10.5. Mexikó FinTech-térképe

A **Startup México** szakértői szerint a FinTech-ek növendék iparágat alkotnak az észak-amerikai országban, azonban az innovatív vállalatok számára elérhető inkubátor és akcelerator programok lehetővé teszik, hogy a közeljövőben Mexikó a latin-amerikai térség FinTech központjává váljon.²²³ Ennek elérése érdekében jött létre a **FinTech México**²²⁴ nevű vállalkozás, amely egyfajta ernyőszervezetként biztosítja²²⁵ az együttműködést a szegmens innovátorai között, továbbá a szabályozásért felelős hatósággal is kooperál a vonatkozó rendelkezések továbbfejlesztése érdekében. Emellett részvételre törekszik az oktatásban és a kutatásban is, a pénzügyi technológiákkal kapcsolatos tudás megosztásának és bővítésének érdekében.

Mexikóban jelenleg az elektronikus fizetések és a hitelezés területén működik a legtöbb FinTech cég. Az utóbbi terület meghatározó szereplője a **Prestadero**, amely a hitelezőket és a hitelfelvevőket köti össze, illetve az **El Buen Socio**, amely rugalmas törlesztési tervekkel kínál hitellehetőségeket olyan vállalkozóknak, akik társadalmilag és a környezetvédelem szempontjából jelentős pozitív hatással bíró projekteken dolgoznak. A fizetésekre szakosodott szegmensben igen népszerű a **ComproPago**: ahogyan Latin-Amerika más országaiban, úgy Mexikóban is a készpénzes fizetés a jellemző, amely nehezíti az internetes vásárlásokat. A probléma áthidalásában segít a ComproPago, amely lehetővé teszi az e-kereskedelmi platformok számára, hogy készpénzes fizetési lehetőséget is tudjanak kínálni vásárlóiknak.²²⁶

Az ország külön érdekessége, hogy az USA-ban munkát vállalók számottevő aránya miatt (Kolumbiához hasonlóan) olyan szegmens is kialakult, amely a hazautalásokra szakosodott. Ilyen például a **Chapulin**, az alacsony összegű, kiberpénz alapú nemzetközi átutalásokat lehetővé tevő **SaldoMX**, vagy a **Netero**, amely olyan lehetőséget biztosít a gazdasági migránsok számára, hogy az Egyesült Államokból biztosítsák otthon maradt rokonaik áru- és szolgáltatásvásárlással kapcsolatos számláinak rendezését.²²⁷

---

222 <http://www.panamericanworld.com/es/articulo/colombia-hub-de-emprendimiento-FinTech-latinoamerica>

223 <http://www.idgconnect.com/abstract/10672/can-mexico-hub-FinTech-latin-america>

224 <http://FinTechmexico.org/>

225 <http://endeavor.org.mx/sector-FinTech-mx>

226 <https://letstalkpayments.com/mexicos-FinTech-startups-building-a-competitive-ecosystem-in-the-region/>

227 <https://letstalkpayments.com/mexicos-FinTech-startups-building-a-competitive-ecosystem-in-the-region/>

13. ábra: FinTech-cégek Mexikóban: a vállalatok többsége a hitelezés és az elektronikus fizetési rendszerek területén működik.²²⁸

forrás: <https://letstalkpayments.com/mexicos-FinTech-startups-building-a-competitive-ecosystem-in-the-region/>

A kvv-finanszírozásban jelentős szerepe van az **Aspiriának**, amely pénzügyi szolgáltatásokat nyújt a hitelintézetek által kevésbé támogatott kisvállalkozásoknak, valamint a **Konfió**nak, amely mikrovállalkozások hitelhez jutását támogatja olyan módon, hogy egy algoritmus segítségével kiszámítja, mennyire megbízható adósok lesznek. Bizonyos fokig szociális szerepet tölt be a **Kiwi**, amely az alacsony jövedelmű családoknak segít az áru- és szolgáltatásvásárlásban úgy, hogy közben ne adósodjanak el túlságosan. A crowdfunding egyik legjobb mexikói példája az **AhorroLibre**, amelyen keresztül az egyes vállalkozókat, kisvállalatokat saját, közvetlen környezetük finanszírozza.²²⁹

228 <https://letstalkpayments.com/mexicos-FinTech-startups-building-a-competitive-ecosystem-in-the-region/>

229 <https://letstalkpayments.com/mexicos-FinTech-startups-building-a-competitive-ecosystem-in-the-region/>